

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA,
KNAPIJEVA ULICA 5, I
TELEFON 31-22 do 31-24
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INŠERATNI ODDELEK
LJUBLJANA,
SELENBURGOVA ULICA 2, I
TELEFON 38-32, 38-33
POSTNI CEKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ST. 11.739
OGLASI PO CENIKU
MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

Pred sestavo nove vlade Ljudske republike Slovenije Predsednik vlade LRS Boris Kidrič je podal ostavko celotne vlade

Ljubljana, 14. junija 1946. Danes je bila seja vlade LR Slovenije pod predsedstvom Borisa Kidriča. Predsednik Boris Kidrič je sporočil vladi, da je z ukazom Prezidijske ljudske skupščine LR Jugoslavije imenovan za ministra za industrijo v vladi FLRJ. Izjavil je, da imenovanje sprejema. Zaradi tega je bila soglasno sprejeta ostavka celotne vlade in je predsednik Boris Kidrič sporočil vladi, da bo podal ostavko Prezidijsko SNOS-a.

Tov. Miha Marinko dobil mandat za sestavo nove vlade

Ljubljana, 14. junija 1946. Danes je bila seja Prezidijske SNOS-a pod predsedstvom predsednika Josipa Vidmarja. Na seji je predsednik vlade Boris Kidrič podal svojo ostavko in ostavko vlade ter jo utemeljil s tem, da je z ukazom Prezidijske ljudske skupščine FLRJ imenovan za ministra za industrijo v vladi FLRJ. Prezidijska SNOS-a je ostavko vlade Borisa Kidriča sprejel in na njegov predlog soglasno poveril tov. Miho Marinko, člana

IOOF Slovenije, za sestavo nove vlade. Prezidijska SNOS-a je obenem dodelal vlogo poveril, da do imenovanja nove vlade opravi redne posle.

Ostavka ministra za industrijo FLRJ Andrije Hebranga

Beograd, 13. junija. Predsednik Ljudske skupščine FLRJ je na predlog predsednika vlade FLRJ z ukazom z dne 13. junija 1946 sprejel ostavko ministra za industrijo Andrije Hebranga, ki jo je podal zaradi bolezni, ki ga je ovirala pri opravljanju poverjenih dolžnosti.

Boris Kidrič — minister industrije FLRJ

Beograd, 13. junija. Z ukazom Prezidijske ljudske skupščine FLRJ je na predlog predsednika vlade FLRJ imenovan za ministra industrije Boris Kidrič, predsednik vlade LR Slovenije.

Na seji so sklenili, da bo osnovan komite za kinematografijo in

komite radioodajne službe vlade FLRJ.

Tov. Boris Kidrič,
novi minister za industrijo
v vladi FLRJ Jugoslavije

Miha Marinko

Tovariš Miha Marinko, kateremu je Prezidijska SNOS-a poveril mandat za sestavo nove vlade, izhaja iz delavskega razreda. Najizrazitejša lastnost delavskega razreda, ki je najnaprednejši razred sodobne družbe, so doslednost in prekaljenost v borbi s sovražniki ljudstva, velika organizacijska sposobnost ter visoko spoštovanje kulturnih vrednot. Vse te tri lastnosti so v najvišji meri razvite tudi pri tov. Mihi Marinku. Tovariš Miha Marinko se je rodil 8. 9. 1900 v Trbovljah kot sin revnih staršev. Dvoletni je šest razredov osnovne šole. Ze v najnežnejši mladosti je okusil vso trdoto tedanjega življenja. Prilike so ga prisilile, da je s trinajstim letom stopil v tovarno v Zagorju. S stitnjastim letom je ostal brez staršev, že s petnajstim letom pa je prišel trdo in nevarno življenje v zagorskem rudniku. L. 1918. se je pridružil delavskemu gibanju, kateremu je ostal zvest tudi v najtežjih priključkih svoje življenja. Leta 1920. je prišel delovati kot organizator SKOJA v revirjih. Od tedaj naprej ga vidimo vedno med organizatorji delavskih, kulturnih in političnih društev, strajkov ter odpora proti »ORJUNU«. Zaradi preganjanja in odpustanja z dela je emigriral v Francijo, kjer se je mučil po raznih rudnikih. Ves čas svojega bivanja v Franciji je aktivno deloval pri vseh delavskih organizacijah kot član Komunistične partije Francije. Sodeloval je tudi v tisku. Leta 1931. je odšel v Sovjetsko zvezo, od koder pa se je vrnil že leta 1933., ker so tako zahtevale po-

trebe delavskega razreda v Jugoslaviji. Po svojem povratku je prevzel posle inštruktorja Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije ter je v najtežnjem sodelovanju s tovarišema Kardelem in Kidričem delal za utrjevanje in konsolidacijo partijske organizacije, ki se je zaradi terorja živkovicevega in raznih drugih režimov nahajala tedaj v težkem položaju. Leta 1934. je bil izvoljen za člana Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije. Leta 1937. je sodeloval na ustanovnem kongresu Komunistične partije Slovenije in je bil izvoljen za člana Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije. Bil je tudi vidni funkcionar Centralnega inštitutnega odbora enotne delavske stranke Jugoslavije ter Delavsko-kmečkega gibanja v Sloveniji. Zaradi svojega delovanja so ga neprestano preganjali. Trikrat je prišel pred sodišče za zaščito države, trikrat je bil konfiniran.

Po zlomu stare Jugoslavije je bil med organizatorji Osvobodilne fronte Slovenije, član Izvršnega odbora OF, član Glavnega štaba Partizanskih odredov Slovenije, delegat na prvi konferenci Vrhovnega štaba v Stoličah pri Krupnju. Sodeloval je pri organiziranju prvih partizanskih odredov in vodil začetne akcije obojeborne borbe. 9. 12. 1941. so ga ujeti v Ljubljani Italijani in Nemci. Ti so ga predajali drug drugemu, da bi mogli s pomočjo strašnega mučenja izveči iz njega kakršno koli priznanje ali izjavo. Pred italijanskim vojnim sodiščem v Ljubljani je bil obsodjen na trideset let ječe. Po kapitulaciji Italije se je pridružil političnemu in organizacijskemu delu v NOV ter v zaledju. Koncem leta 1944. je bil poklican na politično-organizacijsko delo v Beograd, kjer je bil kooptiran v začasno ljudsko skupščino. Pri volitvah v ustavodajno skupščino je bil izvoljen v okraju Trbovlje za narodnega poslanca.

To je kratek oris dela in borbe tovariša Marinka, ki je vse svoje življenje posvetil borbi proti sovražnikom ljudstva. Tovariš Marinko je v najtežjih razmerah dokazal svojo dosledno borbenost in prekaljenost ter izredne organizacijske sposobnosti, istočasno pa je ohranil vso toplino svoje duše, ki je bila isto tako vedno odlika njegovega značaja.

Resolucija Izvršnega odbora SIAU za Julijsko krajino in Trst

Izvršni odbor SIAU za Julijsko krajino in Trst je na svoji seji dne 12. junija 1946 na podlagi poročila tov. Sestana, člana delegacije Julijske krajine v Parizu, sprejel naslednjo resolucijo:

1. Odobrava v celoti delo delegacije za Julijsko krajino in Trst v Parizu za priznanje pravic prebivalstvu Julijske krajine in Trsta, ki zahteva priključitev k Jugoslaviji.
2. V imenu vsega antifašističnega prebivalstva Julijske krajine in Trsta, čigar zahteve izraža delegacija v Parizu, poziva delegacijo, naj ostane na svojem mestu in se vnaprej vztraja pri naporih za doseg našega cilja za priznanje pravic narodom Julijske krajine in Trsta po priključitvi k Jugoslaviji.
3. Obljublja, da bo še vnaprej nudil delegaciji vso podporo pri njenem delu, ter ji izraža popolno zaupanje slovensko-italijanskega antifašističnega prebivalstva Julijske krajine in Trsta.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!
Trst, 12. junija 1946.

Tržaško delavstvo ni hotelo proslaviti proglasitve republike v Italiji

Trst, 14. junija. Tržaški reakcionarni CLN je zaradi proglasitve republike v Italiji proglasil 11. junij za praznik in preko Julijskih sindikatov pozval, naj bodo ta dan zaprte trgovine in tovarne.

Tržaški delavci, ki so sicer pozdravili proglasitev republike v Italiji, so se uprli takemu praznovanju, ker ima le zunanjo republikanost, v resnici pa je protiljudsko in protislovensko. V tovarni »ILVA« so ob 13. popoldne tulile sirene v znak, da katerega naj bi delavci zapustili delo. Razen uradnikov in nekaj desetnih delavcev, vpisanih v Julijske sindikate, so vsi de-

lavci ostali v tovarni in delali dalje kot običajno. Enako je bilo tudi v tovarni strojev S. Andreja, v ladjedelnicih Sv. Marka, v O. M. M. S. A. in v vseh ostalih tovarnah. Povsod so z dela odšli le uradniki in pešice delavcev, velika večina pa se je uprla proglasu CLN-a in Julijskih sindikatov.

Trst, 14. junija. Zaveznika vojašča uprava v coni A je začela v zadnjih tednih, tik pred zaključkom šolskega leta, razdeljevati nove slovenske šolske knjige za ljudske šole. Slovenski otroci pa so s. že sami preskrbeli svoje slovenske šolske knjige, in sicer

Vrnitev umetniške skupine Jugoslovanske armade

Po velikih uspehih, ki jih je dosegla na svoji turneji po Franciji, Belgiji in Švici, se vrača umetniška skupina Jugoslovanske armade, ki jo sestavljajo pevski zbor »Srečko Kosovel«, folklorna skupina »Lola Ribar«, beograjski balet in makedonska folklorna skupina Lazar Polev. V domovino. V Ljubljano bodo prišli v nedeljo, 16. t. m. ob 16.23 na glavni kolodvor.

TUJEGA NOČEMO,
SVOJEGA NE DAMO!

Podpis trgovinskega sporazuma med Francijo in Jugoslavijo

Izjava pomočnika zunanjega ministra dr. Aleša Beblerja
na konferenci francoskega tiska

Pariz, 13. junija. AFP poroča: V ministrstvu za zunanje zadeve so podpisali trgovinski sporazum med Francijo in Jugoslavijo. Za Francijo je sporazum podpisal Drouin, šef oddelka za gospodarske zadeve pri zunanjem ministrstvu, za Jugoslavijo pa Mate Jakiš, jugoslovanski opolnomočeni minister v Parizu.

Sporazum določa, da bo odnose med obema državama urejevala za vsako državo posebna emisijska banka. Trgovinski sporazum bo postal polnomočen 15. junija tega leta. Jugoslavija bo pošiljala les, hmelj in razne rude, Francija bo pa izvažala optične instrumente, kemijske proizvode, aparate, tekstilno blago in začimbe.

Po podpisu trgovinske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo je pomočnik jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Aleš Bebler na konferenci tiska izjavil med drugim:

»Trgovinska pogodba med Francijo in Jugoslavijo je prva pogod-

ba, ki sta jo naši dve državi sklenili po vojni. Dogovor je bil sklenjen v zelo kratkem času brez težav. Mi se tega veselimo ter izražamo naše trdno upanje, da ne bomo ostali dolgo samo na tem, pač pa da se bodo odnosi med našima državama vedno bolj, poglabljali.

V resnici je v Evropi zelo malo držav, katerih interesi bi bili tako skladni, kot so interesi naših dveh držav. Vzemite katero koli evropsko vprašanje in videli boste, da so naši interesi skoro istovetni.

Nemške reparacije zahtevata tako Francija kot Jugoslavija, ker so obema državama kruto potrebne.

Skupna zahteva je tudi varnost naših dežel, ki sta stoletja ograženi od države, katere armade so vdrle v naše dežele med prvo in drugo svetovno vojno. Zato ima naša dežela popolno in iskreno razumevanje za teritorialne varnostne zahteve, ki jih Francija postavlja na svoji vzhodni meji in to posebno za varnost napram Italiji, glavni zaveznici Nemčije.

Glede naših zahtev po Trstu je jasno, da bi bila priključitev Trsta k Jugoslaviji očitno v interesu Francije, dasiravno je Trst oddaljen od nje. V italijanskih rokah je to periferično mesto, ki ga Italija ni rabila kot luko, postalo pomorski arzenal za napadalno vojno proti nam in vam.

V jugoslovanskih rokah bo Trst, kot pred prvo svetovno vojno, velika naravna luka za gospodarsko izmenjavo z metropolitansko in prekomorsko Francijo.

Po tem dogovoru med Jugoslavijo in Francijo, ki je bil podpisan včeraj, bo prišel čas, ko bomo lahko sklenili druge neprimerno bolj obsežnejše dogovore za trgovinsko zamenjo.

Upamo, da ni daleč ta dan, je dejal na koncu Baebler.

Nato je načelnik jugoslovanske delegacije za trgovinsko pogajanja s Francijo minister Mato Jakiš podal navzočim pariškim novinarjem pojasnila o podpisanem sporazumu.

500 milijonov za obnovo v zoni B

Reka, 12. junija. List »Glas Istre« poroča: Jugoslavija je dala preko Vojne uprave Jugoslovanske armade v Julijski Krajini za obnovo cone B preko 500 milijonov lir. Kredit je bil razdeljen takole:

Oblastni NO za Istro 74.050.000 lir, PNOO za Slovensko Primorje in Trst 48.000.000, Mestni NO za Reko 80.000, Inspektorat pomorstva 90.000, Javna skladišča na Reki 50.000.000, Direkcija PTT 10.000.000, Mestni NO za Reko za elektriko, plin in tramvaj 5.000.000 in za obnovo raznih industrijskih podjetij 42.950.000 lir.

Ta veliki kredit bo porabljen že letos po naprej določenem načrtu v teku tega leta. Od kredita bo Oblastni NO za Istro porabil za ceste in mostove 10.000.000 lir, za asfaltirano cesto Opatija—Volovo 7.900.000, za šolske zgradbe 8.250.000, za poslopja v Pazinu 5.250.000, za pokritje 261 stanovanjskih poslopj, ki jih je

požgal in porušil okupator, 7.800.000, za 175 novih zgradb 26.000.000 in za sanatorij na Učki 1.850.000. Poleg tega bo porabljen v Istri tudi del kredita Inspektorata za železnice, pošto in pomorstvo.

Ljudske oblasti so že izdelale izrčne načrte za uporabo tega kredita.

V preteklem letu je bilo v Istri in v ostali coni B zelo mnogo del za obnovo dežele, ki so bila opravljena večinoma s prostovoljnimi delom. Sedaj pa, ko bo na razpolago tudi denar, bo mogoče s polnim delom mladine in vsega naroda še hitreje zaceliti rane, ki jih je zadal okupator. Čeprav pa je ta kredit zelo velik, ne zadostuje za kritje stroškov vseh del, ki so potrebna. Ta kredit pa je čvrsta osnova za uspeh, Z denarjem bomo lahko, nabavili to kar ne moremo izdelati sami. S prostovoljnimi delom vsega naroda pa bomo izpolnili zastavljene načrte.

Ljudstvo pozdravlja graditelje proge Brčko-Banoviči

Beograd, 13. junija. Te dni je prišla na mladinsko progo v Brčko delegacija 57 članov okrožnega ljudskega odbora Ljudske fronte, APZ-a in ljudske mladine Hrvatske. Delegacija je spremljala umetniška ekipa, ki je priredila mladincem uspešno prireditve.

Borci Jugoslovanske armade z navdušenjem pozdravljajo uspehe, ki jih je dosegla mladina pri izgradnji proge; graditelji prejemajo ogromno število psem, ki izražajo občudovanje delovne mladine.

Tako so borci, podoficirji in oficirji avtomobilskega bataljona preko »vo-

jega poveljstva poslali posameznim brigadam na mladinski progi 38 pozdravnih psem, borci, podoficirji in oficirji neke divizije pa 133 psem.

Predsednik bosanske vlade Čokalović in minister Pucar med mladinci

Brčko, 13. junija. Predsednik vlade Bosne in Hercegovine Rodoljub Čokalović in minister Djuro Pucar sta danes na povratku iz Zvornika, kjer sta prisostvovala otvoritvi novega mosta preko reke Drine, obiskala in prispele v Brčko. Po kratkem zadr-

500 češkoslovaških mladincev bo delalo na progi

Praga, 13. junija. Pod naslovom »Mladina gradi Mladinsko progo« je dal časopis »Rude Pravos« reportažo z Mladinske proge Brčko—Banoviči. V članku je govora o velikem navdušenju, s katerim so se jugoslovanski mladinci lotili gradnje proge. Nato govori o pripravnem sprejemu, ki so ga doživeli mladinci pri kmetih, ki za njih skrbijo, pomagajo pri njihovem delu in celo sami dajejo delovne obveze. V članku se omenja albanška mladina, ki že dela na progi in pomoč mladine Sovjetske zveze in Bolgarije, ki bo kmalu prispela. Zveza prijateljev Titove Jugoslavije — končuje članek — je sklenila, da bo še v juniju poslala dve brigadi po 250 mladincev, ki bodo preživel svoj odmor pri delu za jugoslovansko mladino, ki je s svojim junaštvom zmagovala v partizanskih bojih in ki danes zmaga s svojim delom.

Seja vlade FLRJ
Beograd, 14. junija. Pod predsedstvom predsednika vlade maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita je bila 13. junija seja vlade FLRJ. Na seji so sprejeli: predlog osnovnega zakona o državnih uslužbencih, načrt osnovnega zakona o zadrukah, predlog zakona o javnem tožilstvu, kakor tudi nekaj naredb gospodarskega značaja.

Zelo smo ganjeni in srečni, da sta sovjetska vlada, zlasti pa veliki Stalin, v celoti razumela naše težave pri obnovi dežele in da sta nam šla na roko glede vseh vprašanj. Sporazumi, ki smo jih tukaj sklenili s sovjetsko vlado, so zelo velikega pomena za Jugoslavijo pri njenih naporih za obnovo porušene domovine. Vse to priča, da imajo narodi Jugoslavije v Sovjetski zvezi najiskrenejšega prijatelja in zaščitnika. (Izjava maršala Tita pred odhodom iz Moskve. Na sliki prihod maršala Tita na zemunsko letališče.)

Draža Mihajlović priznava, da je sodeloval z Nemci in po vojnem zločincu Milanu Nediću sprejemal vojaško podporo

Beograd, 13. junija. Danes ob sedmih 25 minut se je pričel četrti dan razprave proti Draži Mihajloviću. Pri vstopu predsednika sodišča in sodnikov v dvorano so navzoči vstali in jih pozdravili z živahnim ploskanjem. Ko so privedli v dvorano obtoženca Mihajlovića, je predsednik zahteval, da navede svoje vojaške oddelke in imena njihovih komandantov v Srbiji ob koncu 1943. Obtoženec je naštel vojaške oddelke in imena poveljnikov.

Napadi na II. proletarsko divizijo

Potem mu je predsednik sodišča zastavil vprašanje, če je januarja 1944. izdal povelje, da se njegovi oddelki pri Višegradu, ki jim je poveljeval Zaharije Ostojić, združijo z Nemci in Ljotičevići pri napadih na II. proletarsko divizijo. Obtoženec je odgovoril, da se ne spominja. Nato ga je predsednik vprašal, če so o priliki prehoda II. proletarske divizije sodelovali Mihajlovićevi četniški oddelki pri napadih na to divizijo. Obtoženec je pritrdilno odgovoril in pravi, da so bili ob obojestranih oddelkih, kakor požeški, javorski in zlatiborski.

Predsednik: Ali so tu sodelovali tudi bolgarski oddelki?

Mihajlović se je skušal izgovarjati, češ da tega ne smatra za sodelovanje, ker so se njegovi oddelki borili na obojni fronti. Nato ga je predsednik opomnil, da je pri preiskavi dejal, da so Bolgari sodelovali, ne ve pa v kakšnem številu.

Predsednik: Ali je to točno vneseno v zapisnik?

Obtoženec: Točno, sodelovali so, vendar na drugačen način. Kako so bile sile razporejene, tega pa ne vem.

„Slučajno“ sodelovanje

Predsednik je vprašal, če so nemški oddelki skupno z zlatiborskimi korpusom nastopali v borbah. Obtoženec je odgovoril, da je to možno, ne ve pa, kaj, in v kakšni razdalji.

Predsednik: Kje so se nahajali Nemci in Bolgari?

Obtoženec: V garnizijah.

Predsednik: V kakšnih garnizijah?

Obtoženec: V Požeju so se nahajali Bolgari, v Užicu pa Nemci. Na vprašanje predsednika, kdo je bil v Čacku, je obtoženec odgovoril, da so se tam nahajali Madžari.

Predsednik: Ali so se vršile skupne akcije četnikov in Bolgarov?

Obtoženec: Ne zanikam, vendar so bili to le slučajji.

Na vprašanje predsednika, če so četniki branili Požeje je obtoženec odgovoril, da ni branil naselbine same, ker mu ni bila potrebna.

Na vprašanje predsednika, če so januarja ob priliki prehoda II. proletarske divizije iz Sandžaka v Srbijo sodelovali četniki z Nemci in Bolgari, je obtoženec odgovoril: »Samo slučajno. Izjavil je tudi, da je o operacijah bil obveščen samo v glavnem. Predsednik ga je nato vprašal, če se spominja depeše št. 786, ki mu jo je poslal Kalabić in katera se glasi: »Na Javorju pri Pušicah in Katiću se še vršijo borbe med komunisti na eni ter četniki, Nemci in Bolgari na drugi strani, komunistov je okoli 3500 in so obkoljeni.«

Obtoženec se je izgovarjal, češ, da Kalabić pri tem ni bil navzoč.

Tožilec je vprašal obtoženca, če je Lukašević na njegovo povelje napadel Plevlje.

Obtoženec se je tudi tu polzkušal izogniti direktnemu odgovoru, zato ga je predsednik opozoril, da naj pove na kratko.

Obtoženec: Pustil sem mu, da dela tako, kot zahteva položaj. Ko je tožilec ponovno vztrajal pri tem, naj direktno odgovori na to vprašanje, je obtoženec dejal, da se ne spominja tega povelja, ker je bil močno zaposlen.

Četniki so z Italijani branili Priboj in Dobrun

Predsednik: Kdo je branil Priboj, ko so ga napadli partizani?

Obtoženec: Ne vem. Verjetno so to bili Italijani. Nato mu pravi predsednik, da je pri preiskavi dejal, da so to bili četniki in Italijani.

Obtoženec se je zapletel in pravi: Da, tudi četniki so bili med njimi, ta pa niso pripadali nam. Podrobnosti se ne spominjam.

Predsednik: Kdo je branil Dobrun, ko so ga napadli partizani 1943 in 1944?

Obtoženec: Samo moj oddelki. Italijani so se umaknili iz Priboja že v času kapitulacije. Predsednik ga je nato opomnil na njegovo izpoved pri preiskavi, ko je obtoženec dejal, da so Dobrun branili četniki in Italijani...

Ali ste izdal povelje, da se... četniški oddelki v Draskoviću, Kalamatoviću in Cvetoviću borijo skupno z Nemci in Bolgari proti Narodno-osvobodilni vojski? Obtoženec je prosil, naj se mu pokaže material. Predsednik pa mu je dejal, da ga je vprašal, naj pove o tem, kaj mu je znanega, ne pa, da naj mu še predlagajo dokumente. Nato je predsednik prečital pismo, v katerem javlja Ostojić, da bodo prišli Pavle in Nemci ter ponovno vpraša obtoženca, če so januarja 1944 četniki v okolici Priboja in Plevlje skupno z Nemci napadli Narodno-osvobodilno vojsko?

Obtoženec: Verjetno da; podrobnosti pa se ne spominjam.

Predsednik: Ali se spominjate depeše poslano Pavlu Jurisiju 3. februarja? (predsednik čita pismo, v katerem je govora o istočasni akciji proti partizanom). Obtoženec je zaprosil predsednika, naj mu pokaže depešo.

Predsednik: Kateri vaši oddelki so aprila 1944 sodelovali v borbi ob priliki prehoda II. proletarske in V. udarne divizije v Srbijo?

Obtoženec se izmika direktnemu odgovoru in pravi, ko so se ti oddelki umikali proti severu. Tam ni bilo nobenih okupacijskih sil, nato pa so te sile prispele. Na noben način se pa obtoženec ne spominja, katere sile so to bile in pravi, da je to že v obtožnici. Nato mu predsednik pravi, da se to nahaja tudi v zapisniku. Tedaj je obtoženec dejal, da so to bili oddelki valjevske garnizije — nemške motorizirane čete.

Kdaj so četniški oddelki napadli Nemce?

Tožilec: Jaz bi vprašal, kdaj so četniški oddelki napadli Nemce?

Predsednik: Obtoženec je dejal, da so četniški oddelki sodelovali z nemškimi motoriziranimi četami.

Tožilec: Obtoženec je malo prej dejal, da so Nemci napadli njegove.

Obtoženec: Zmotil so se.

Na ta odgovor je v dvorani postalo veselo, čul se je smeh.

Tožilec: No, samo da pridemo na čisto.

Obtoženec: Sicer me ne bi poslali, kadar bi hoteli.

Tožilec: Zakaj se niso ozirali na to?

Obtoženec: Angažiran sem v borbi proti partizanom.

Tožilec zahteva, da to pojasni in predsednik ponavlja obtožneno vprašanje.

Obtoženec se izmika, da bi dal direkten odgovor in pravi, da so Nemci vedeli, da bodo partizani gotovo napadli garnizijo.

Predsednik: Torej niso računali na to, vi ste pa računali, da bi jih napadli?

— Nisem mogel, ker bi bil sicer gotovo potolčen.

Predsednik vpraša, čigave enote so se še udeležile borb s četniki proti drugi in peti diviziji. Obtoženec pravi, da so bili to Ljotičevići. Ne ve pa, ali je bilo poleg Ljotičevićev in Nemcev tudi kakih drugih.

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

gih enot. Ob koncu pravi, da so bili verjetno tudi Bolgari.

Predsednik: Verjetno?

Obtoženec: Mislim, da so bili. Na vprašanje, ali so bili tudi nedicevci, obtoženec pravi, da so močje bili, vendar po njegovih besedah to ni bila vojska.

Predsednik: Ali je bilo kaj belogardistov?

Obtoženec: Iz obtožnega materiala vidim, da so bili tudi belogardisti.

Predsednik: Ko ste bili vprašani »s katerimi okupatorskimi silami so takrat sodelovali četniki«, ste odgovorili: »Nisem jih klical. S četniki so se borili Nemci, Ljotičevići, protostojci, belogardisti in nedicevci skupno proti partizanom.«

Obtoženec: Da, slučajno skupno. Predsednik: Ali so se skupno borili proti partizanom?

Obtoženec: So, to je razvidno iz tega mesta, kjer Neško Nedić pravi: »Nemci me gledajo prezirljivo, toda jaz sem tukaj.«

Na vprašanje predsednika, kateri njegovi korpusi so sodelovali v borbah v Ibarski klisuri, obtoženec pravi, da je bil to lahko javorski korpus. Ne spominja se, ali so bili skupno z Nemci in nedicevci. Dela se, kot da mu ni znano. Predsednik se ponovno vrne na vprašanje operacij četniških enot proti drugi in peti diviziji ter vpraša, kako so se preskrbovale s strelivom in orožjem iz Valjeva in Čacka, kakor tudi ali je te operacije proti drugi in peti diviziji vodil Marko Lalatović. Ali je to točno in brez sljenja vpisano v zapisnik? — vpraša predsednik.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti, da bi se mu napolnil akumulator in ga ni hotel poslati.

Obtoženec: Točno je in brez sljenja vpisano v zapisnik.

Predsednik: Na kakšen način so se za časa borbe prevažale četniške enote?

Predsednik: Ali vam je znano, da so v teku sedme nemške ofenzive četniške enote v Bosni sodelovale z Nemci proti Narodno osvobodilni vojski?

Obtoženec: To sem videl iz obtožnice. Zdravje mi absolutno ne dovoljuje, da bi se spomnil podrobnosti. Vem samo to, da je Vranješević vzdrževal samo zelo majhne zveze.

Predsednik: S kom? Z Nemci?

Obtoženec: Ne, ampak radijske zveze, ker je hotel, da bi bil čim bolj samostojen. Njegov radiotelegrafist mi je pripovedoval, da noče niti

Lepi uspehi kočevskih gozdarjev in drvarjev

V proizvodnji drv so do konca maja prekosili proizvodni načrt za 61%, v proizvodnji mehkih žagovcev pa za 10,5%

Kočevska je imela že od nekdaj v gozdnem in lesnem bogastvu svojo gospodarsko hrbtenico. Po Kočevskem Rogu, Kočevskem pogorju, Borovskem gorovju, Planini in vseh njihovih izrastkih se razprostirajo veliki bukovci in jelovi gozdovi. Okoli petor je napravil na Kočevskem s svojimi poseki gozdov ob cestah in železnici veliko škodo, glavna pa je ostala nedotaknjena. Ostale so še velike zaloge lesa, ki so bile že pred vojno pripravljene za izvoz iz gozdov.

Vendar niso vsi gozdovi enako ohranjeni. Tisti, ki so bili pred vojno last kočevskih Nemcev, so zelo slabi. Kočevski so jih zelo neracionalno izkoriščali. Sekali so drevesa ne po načelih umnega gozdarstva, temveč po potrebah svojega lahkomišelnega gospodarstva. Zato so močno iztrošili in potrebni posebne pozornosti. Ker so prešli v državno last, lahko pričakujemo, da si bodo po daljšem razdobju zopet opomogli. Večina kočevskih gozdov upravlja danes državna gozdna uprava, ki ima svoje upravne prostore v Kočevju.

Ko smo se te dni mudili na Kočevskem, smo obiskali njene marljive gozdarje, o katerih je naše časopisje pred časom poročalo, da nemurno dvigajo proizvodnjo vseh vrst lesa in da so v plemeniti delovni tekni vseh naših državnih gozdnih uprav med prvimi. Pogovorili smo se z njimi o njihovih uspehih, težavah in nalogah. Slika o njihovem delu je zelo razveseljujoča. Državna gozdna uprava v Kočevju je prispevala že veliko raznega lesa za naše obnovitvene potrebe.

Prvo delo je bilo spravljanje starih zalog

Ko je uprava lani začela delati, je morala organizirati svoje delo brez vsega. Imela je veliko manjših in večjih težav organiziranja in delovnega načrta, ki pa jih je že skoraj popolnoma premagala. Državna gozdna uprava v Kočevju zaposluje veliko število gozdarjev, lozarjev, drvarjev, voznikov in žagarjev. Daje kruha številnim marljivim delavcem in njihovim družinam, obenem pa s svojim delom veliko prispeva v korist skupnosti, zlasti naše obnove.

Njena prva lanska naloga je bila, da je pospravila stare zaloge lesa, ki ga je bilo po gozdovih več desetletijev kuhinjskih metrov. Veliko je bilo med njimi drv in hlodov. Ko so začeli delati, niso imeli niti delavcev niti voznikov. Vojaški konji, kar jih je bilo na Kočevskem, za gozdne prevoze niso bili posebno primerni. Vse težave te vrste so postopno premagali in spravljali vedno več iz pripravljenega lesa iz gozdov. Danes imajo v Rogu še okoli 2000 kub. metrov hlodov, dva pa so že vsa pospravili. Deloma so jih oddali Kurvoprometu, deloma pa jih uporabljajo za kuhanje oglja.

Spravljanje starih zalog se je tako zavleklo tudi v letošnje razdobje. Vendar so že pozimi začeli s sečnjo bukovine. Ni pa bilo to redno sekanje, ker so v glavnem gozdove samo čistili. Sekali so samo tisto, kar je bilo slabega, oziroma tista drevesa, ki so že dozorela in se začela sušiti.

Največje uspehe so dosegli v proizvodnji drv

Organizacija proizvodnje je danes tako popolna, da uspešno izpolnjuje proizvodni načrt, ki jim ga je postavilo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. V nekaterih panogah so ga že znatno prekosili. Zlasti velja to za proizvodnjo drv, ki so jih do konca maja pripravili nad polovico več, kakor bi jih bili dolžni po proizvodnem načrtu izdelati v vsem letošnjem letu. Tudi pri drugih izdelkih so se dobro izkazali. Statistični proizvodni načrt, ki obsega vsi letošnji proizvodni do konca maja, nam pove, da so v prvih petih mesecih letošnjega leta izpolnili svoj letošnji načrt takole:

Drv so pripravili že 161% količine, ki bi jo morali izdelati po načrtu, mehkih žagovcev so izdelali 110,5%, oglja 37,4%, trdih žagovcev 46,8%, jamskega lesa 39,1%, celuloznega lesa 27,6% in izven načrta precej drogov, tesanega in taninskega lesa. Kako vsestransko koristna je njihova proizvodnja, nam kažejo imena odjemalcev. Drva prevzema državno podjetje »Kurvopromet« za potrošnjo gospodinjstev v Sloveniji in za izvoz v Vojvodino.

Francšek Drenovec:

Na Slovaškem po volitvah

Moč enotnega delovnega ljudstva

Demokracijo slovaško ljudstvo, borci partizanskih odredov in brigad in zlasti enotno delavstvo ni dovolilo, da bi s krvjo in življenji najbolj antisofističnih priborjenj svobodo izbraljal klerofašistični klerikalizem za interese mednarodne reakcije, za zopetno zazuženje slovaškega naroda. Slovaške demokracije množice so ponovno izkusile, da se je treba za ohranitev in utrditev priborjenj, njih pravic še naprej boriti. To svojo brezkompromisno voljo so izpovedale preko delovnih ljudi mesta Bratislave.

Šest dni po volitvah, 31. maja, so delavci in nameščenci vseh tovarn, uradov, obrti in trgovin mesta Bratislave proglasili enotno generalno stavko. Preko 30.000 delavcev, delovnih inteligentov, okoliških kmetov in vojakov se je zbrlo na glavnem trgu Bratislave na protestno zborovanje. Zborovalci so zahtevali, da DS očisti svoje vrste vseh fašistov in kolaborantov, ki hočejo uvesti v deželi teror. Jasno in odločno so napovedali

Mehke žagovce odposiljajo po nakazilih ministrstva za obnovo vagonov in druge potrebe. Oglje, ki ga kuha okoli 30 oglarjev, zlasti v Rogu in v okolici Kočevske Reke, kupijo vsega industrija. Proizvodnja oglja je tudi v absolutnih številkah visoka: skoraj vsak teden ga odpošljejo okoli 3 vagoni. Jamski les gre ves za naše premogovnike v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in Kočevju. Celotni les oddajajo tovarni v Goricanah. Drogeve so izdelali za gradnjo pančevskega mostu. Bukove hlode sami sežagajo in parijo, delno pa jih oddajajo za izdelovanje furnirja.

Organizacija in tekmovalni uspehi delavstva

Da so zmogli vso to proizvodnjo in da so se z uspehom uvrstili med najboljše v Sloveniji, so morali premagati številne organizacijske težave. Ugotovili smo že, da so imeli v začetku težave zaradi pomanjkanja delavcev in voznikov. Danes jih imajo dovolj na vsem svojem območju. Drvarji so plačani po meznem sporazumu, ki velja za vso Slovenijo. Njihov zaslužek je enak zaslužku industrijskega nevalificiranega delavstva.

Za drvarje skrbijo, kolikor jim je mogoče, saj morajo ponekod delati v izrednih razmerah. Tako so n. pr. morali dvorjati, ki so delali v nekaterih predelih Roga, voziti vodo iz Kočevja. Vsi dobivajo poseben dodatek hrane. Kalorično je bila njihova hrana zadostna. Ker pa je bila preveč enolična, drvarji le niso bili z njo zadovoljni. Sedaj se je tudi v tem pogledu njihova prehrana izboljšala. Kjer morajo drvarji ostati delj časa v gozdovih, imajo svojo barake. Okoli 90% vsega delavstva je organizirano v sindikalni organizaciji, ki ima podružnice po vseh gozdnih območjih. Ker pa so delovna mesta zelo raztresena, kulturna in politična izobrazba ni tako uspešna, kakor je tam, kjer je vse delavstvo zaposleno samo na enem prostoru. To je velika ovira, ki jo je težko odstraniti. Drvarji tudi redko dobivajo v roke časopise in nimajo niti te možnosti, da izobrazijo.

Da je delavstvo pravilno usmerjeno, da razume svoje naloge, je pokazalo v tekmovalstvu. Ko so mu bile na sindikalnih sestankih objasnjene naloge obnove in nujnost dvigovanja proizvodnje z udatimi delavci in prostovoljnimi delci, so vsi delavci izjavili, da so pripravljeni sodelovati v tekmovalstvu. Obvezali so se, da bodo dvignili proizvodnjo in da bodo zaslužek nadurnega dela darovali v dobrodelne namene.

Uspeh tekmovalstva se je kmalu pokazal v naraščanju proizvodnje in tudi v prostovoljnem delu. Tako so samo gozdni delavci darovali okoli 30.000 dinarjev svojega zaslužka za obnovo kulturnih domov, gasilstva in v druge namene. V času tekmovalstva so žage dvignile delovno normo za 15,6%. Delavci na žagah so opravili 4000 prostovoljnega dela. Tekmovalstvo je doseglo svoj namen in je obenem okrepilo zavest delavstva.

Gradnja cest in gozdarstvih domov

Razen vzpostavitev dobre organizacije dela je imela uprava veliko opravila tudi v gradnji cest, ki so ji omogočile izkoristiti pripravljene zaloge. To njeno delo je zelo važno, saj predstavlja izpolnjevanje prometne mreže, ki je za dobro izkoriščanje gozdov nujno potrebna, pa zanj pred vojno nihče ni skrbel. Pred vojno so trgovci kupovali stoje les, ga kakor koli posekali in izpeljali, za gradnjo cest pa se niso zanimali. Samo oskrbnostvo v Kočevju je doslej zgradilo popolnoma novo, delno pa razširilo 18 km cest. Nekateri teh cest so se že dosegli dvakrat izplačali. Sedaj gradijo popolnoma novo avtomobilsko cesto iz Novih Lazov v Fridrihtajin, ki je dolga okoli 4,5 km. Omogočila jim bo izkoristiti okoli 15.000 kub. metrov lesa, ki je bil doslej sploh nedostopen. Razen cest so morali narediti v gozdovih, kjer se še nikoli ni sekalo, številne vlake. To so gozdne poti, po katerih se les samo vlačil. Z gradnjo cest postajajo gozdovi dostopni tudi avtomobilom, ki prevzema znatno pocenjevo.

Ko govorimo že o gradnjah, moramo omeniti, da je uprava posvetila vso skrb tudi stavbam za svoje logarje in oskrbnostvo. V gozdovih, ki so bili že prej v državni upravi, so bila že taka poslopja. Povsod

drugod pa jih morajo graditi novo. V ta namen so izkoristili tudi nekaj poškodovanih hiš, ki jim jih je odstopila uprava narodne imovine. Te so obnovili in že služijo svojemu novemu namenu.

Pogozdovanje in sodelovanje z ljudstvom

Važno nalogo opravlja uprava, ko pogozduje goščave. V Kočevju ima veliko drevesnico, iz katere bo v prihodnjih letih dobivala letno okoli pol milijona sadik. V pogozdovanju so že doslej dosegli lepe uspehe. Po načrtu bi morali posaditi 149.000 sadik. Posadili pa so jih na vsem svojem območju 310.000. To delo bodo nadaljevali tudi v bodoče, saj je po Kočevskem mnogo goščav. Pogozdovanje se bo opravljal po treznem predurku v sodelovanju z vsemi krajevnimi čimtelji. Mnogo sveta, kjer so bili med vojno posekani gozdovi, je takega, da bo koristnejše služil kmetijski proizvodnji. Tega ne bodo več posadili s sadikami, temveč ga bodo prepustili kmetu v obdelavo. Pogozdili bodo predvsem absolutna gozdna tla.

Sodelovanje med gozdno upravo in ljudstvom je dobro. Razumevanje za potrebe in naloge je na obeh straneh pravilno. Značilno je, da so popolnoma prenehale gozdne tatvine, ki so bile pred vojno številne. Gozdna uprava dopušča vsakomur nabiranje suhljadi, plačati ji mora le neznatno letno priznavalino. Vasi, ki potrebujejo drva, zberejo vsa naročila, jih predložijo upravi, na kar jim ta odkaže v njihovi bližini gozd, ki ga smejo skupno posekati. Kmetje so s

takim načinom oskrbe s kurivom zadovoljni.

Kočevski gozdovi so tudi važen lovski revir

Kočevski gozdovi so prizadevanju naših gozdarjev, drvarjev, voznikov in žagarjev uspešno služili naši obnovi in gospodarstvu. Njihov pomen je že danes velik. Se večji pa bo v bodoče, ker jih ne bodo več lahkomišelnost izkoriščali. Naši gozdarji bodo skrbeli, da bo vsako leto služil potrebam skupnosti iz njihov prirastek. Ne smemo pa prezreti važnosti kočevskih gozdov še v lovskem pogledu. Znano je, da so kočevski gozdovi že od nekdaj zatočišče divjadi, kakršne drugod v Sloveniji ni. Stanje divjadi je danes različno. Neprijetno je, da se je v zadnjem času pojavilo veliko število volkov. Doslej so jih že sedem uničili. Od nekdaj je to velika divjih prašičev. Tudi teh so že nekaj postrelili, vendar bolj slučajno. Pogoni na divje prašiče in volkove niso imeli uspeha. Volkovi ogražajo zankrat predvsem srnjad, katere je precej manj kakor pred vojno. Ohranili so se v predvojnem številu jeleni, zelo pa so se razmnožile lisice, ki so jih lovci že precej postrelili.

Važno je končno, da se je ohranila tudi najzanimivejša posebnost kočevskih gozdov. V Rogu in v okolici Glazute in Grčaric še vedno živijo medvedi, ki se prav dobro počutijo. Zelo malo pa je zajcev. Ta kratek pregled stanja divjadi v kočevskih gozdovih nam pove, da bodo kočevski gozdovi tudi v bodoče lovišče, ki bo mikalo lovce. Poskrbeti bo treba, da bodo čim bolj iztrebljeni volkovi in divji prašiči in da se bo dvignilo število srnjadi. Tako bodo imeli kočevski gozdovi tudi velik pomen kot važen lovski revir.

Razstava obnove v Dalmaciji

V soboto bodo v Splitu odprli veliko razstavo: »Obnova Dalmacije v letu 1945.« Razstavo je pripravil oblastni ljudski odbor Dalmacije, sodelovali pa so arhitekti in inženirji oblastnega gradbenega oddelka obnem z združenjem likovnih umetnikov v Splitu. Namen razstave je strnjeno prikazati v umetniškem in estetskem okviru pregled razaranja, ki ga je povzročil okupator v vsej Dalmaciji ter uspehe, ki so bili dosegjeni v obnovi enega samega leta.

Ti uspehi naj bodo bodrilo za bodoče naloge, ki jih bo še treba opraviti v prid napredku hudo prizadete Dalmacije. Številno statistično gradivo, grafikon, risbe, fotografije in druge slike bodo obiskovalce seznanili z vsem gorjem, ki so ga dalmatinske ljudstvo zadali okupatorji, ustaški, četniki, legionarji, gestapovci. Toda ob žalostnih slikah razaranja, kjer bo obiskovalec spoznal, kako so vsi ti okupatorji načrtno in prezačunano uničevali ljudsko premoženje, domačije, tovarne, šole in spomenike s peklenim naklepom, da bi Dalmacija gospodarsko in kulturno ponižali na stopnjo barbarstva, se bo vsakdo lahko tudi prepričal, kako je dalmatinsko delovno ljudstvo takoj po osvoboditvi zavijalo rokave, sledilo navodilom svoje ljudske oblasti in začelo obnovo na ruševinah. Ljudstvo kot celota, mladina, žene, delavci in nameščenci in prav posebno tudi kmetje so složno s svojo vojsko storili vse, kar je bilo mogoče, da zagotovijo prehrano, obnovijo prometne zveze, obdelajo polja ter obnovijo obrate po tovarnah in rudnikih.

V Dalmaciji je okupator v štirih letih vojne uničil več kakor 52.000 najrazličnejših stavb ali jih vsaj poškodoval do neuporabnosti. V enem samem letu so Dalmatinci obnovili 12.000 stavb in so torej odstotek uničenja znizali za četrtino. Zelo lepi so uspehi v obnovi prometa, ki je bil docela razbit, mostovi porušeni, naprave hudo poškodovane. Od 70 porušenih mostov so jih obnovili že 51. Ladjedelnice, ki so bile poškodovane do 80%, so ne samo popravile svoje naprave, marveč so tudi že usposobile 773 plovnih objektov, med njimi 82 parnikov. Obnova poštne in brzojavne službe je v primerjavi s predvojnimi stanjem presegla 60%. Dalmatinske tovarne so na splošno dosegle 43% svoje zmogljivosti, nekatere pa so daleč presegle svojo predvojno zmogljivost. Tako je dalmatinska tovarna usnja povišala svoj obrat za 800 odstotkov. Treba pa je vedeti, da je okupator docela uničil 11 tovarn, hudo pa jih je poškodoval 12 in je zmogljivost

dalmatinskih tovarn ob osvoboditvi znašala komaj 2%.

Ob pomankanju orodja in vpreg je dalmatinsko kmetko prebivalstvo obdelalo vso zemljo, uredilo nove trsnice in sadovnjake, oblasti pa so odprle dve kmetijski soli, organizirale traktorske postaje in z izboljševanjem pridobile v enem letu 2000 ha orne zemlje, medtem ko je stara Jugoslavija v 20 letih meliorirala komaj 3600 ha. Električna podjetja so z obnovo obeh hidrocentral »Tito« in »Manojlovac« oskrbela 72 mest oziroma večjih krajev z elektriko in dajojo zadosti toka tovarnam.

Medtem ko je bilo pred vojno v Dalmaciji 580 zadrug, jih je danes že 680, v katerih je zajetega 80% prebivalstva; pred vojno je bilo vključenih komaj 38%. To je zgovoren dokaz, kako lepo se je razvilo združništvo v Dalmaciji in kolikšen je njegov pomen v dalmatinskem gospodarstvu. Zadruga so omogočile, da se je ljudstvo oskrbelo z vsemi potrebščinami, za katerimi je bilo po vojni največ povpraševanja. Za zdravstveni in prosvetni napredek je bilo v enem letu prav tako mnogo storjenega. Odprli so nove dečje in dijaške domove, zavetišča za onemogljive ljudi, bolnišnice in zdravstvene postaje, 1300 ljudskih šol, 21 srednjih in večje število strokovnih šol. Za ureditev več kakor 40 otroških in dijaških domov ter za zavetišča onemoglih ljudi je ljudstvo opravilo čez 50.000 prostovoljnih dni in je žrtvovalo za 800.000 din različnega gradiva.

Razstava bo prikazala uspehe obnove, obenem pa tudi načrte bodočega dela. Zato njen pomen ni samo začasen, marveč bo razstava zrcalo Dalmacije, njenih želja, potreb in načrtov, ki jih je treba izvršiti, da bo to naša lepa dežela ob sinjem Jadranu zažela tisto življenje, ki ga po svojem herojskem zadržanju, po svoji lepoti, po zgodovinskem in tujsko-prometnem pomenu zasluži.

VABILO

POSLOVALNICE »NAPROZE« CETRTI TABOR

razvijejo v soboto dne 15. junija 1946 ob 20. uri v vseh prostornih gostilne Možina na Vidovdanski cesti

ZADRUŽNE PRAPORE

s spredom

Sodeluje orkester »RONNY«

Vstopnine ni!

Prostovoljni prispevki!

Na Borlu v svobodi

V nedeljo je bila na Borlu obletnica prvega transporta in zborovanje bivših internirancev.

Borl je bil ta dan prazničen kakor morda še nikoli. Daleč v Hali, na Ptujskem polju in v Slovenskih gorah je bila vidna zastava, ki je vihrala z grajskega stolpa. Ves dan so prihajali ljudje, peš in z vozili, od blizu in daleč.

Mož je prišel z ženo in otrokom, fant z nevesto, na cesti so se ustavljali moški in se spominjali: »Po tem ostrem kamenju smo vozili voh, včasih smo komaj zadržali voz, da ni zdrsel nazaj v Dravo. Bili smo vprezna živina, še konji ne bi vzdržali toliko kot smo morali mi.« Senca je šla temu in onemu čez obraz, ko se je spomnil dni, ki jih je preživel na Borlu, a zamahnil je z roko, češ, saj je minilo in nikoli več ne bo tako.

Ustavila se je stara kmečka mamica med grajskimi vrati. Kakor se nekoč ni mogla privaditi jetniški disciplini, tako se ji je zdlo sedaj čedno vse, prosta pot po prostorih. Borl se je zdel drugačen, kot včasih. V ljudih, ki so prihajali in se sprehajali po gradu, so se bliskovito menjavala čustva. Tu žalostni, jezni obrazi, nekdo se je glasno spomnil nečesa težkega, tam v drugi sobi že smeh in radostna pesem. Temnice so bile odprte, obstala sem pred prvo in se spominjala: »Tu je bila zaprta Milena Berčecova potem, ko so govorili, da nas je hotela rešiti z Borla.« Pred nekdanjo taboriščno kuhinjo so stali oder. Tam smo v dolgi vrsti prihajali h kotlu, se suvali, vsak je hotel biti prvi, da bi prej vrgel vase tisto prekuhanovo vodo z nekaj rezinami krompirja ali zelja. Potem pa je prišel divjak Pi-berger z bikovko in tepel, dokler se nismo razbežali v sobe in po hodnikih. Na stebur tam so nekoč vedno viseli lepaki z imeni ustreljenih, v bivši pralnici smo v dneh, ko so bili gestapovci zadržani pri zaslišanju, imeli »konferenco«.

Ob potem srečanja. Vsa je iskala znane obraze, ženske so se objemale, moški si stiskali roke. »Pa sem slišal, da so te ustrelili in zdaj si tu... Da si umrla v Aušvicu, so govorili, in te najdem na Borlu!« mnogo nepričakovanih srečanj, spominov, veselja in tudi žalosti. Mnogo so z Borla odpejli na strelišče, nešteto so jih poslali v Nemčijo, kjer so umrli v raznih taboriščih. Dopoldne je bilo slavnostno zborovanje. Otvorili ga je tov. Skaza, prosvetar iz Ptujja, in pozdravil vse navzoče ter goste, tov. poslanca Juraničica, člana mariborskega okrožnega ljudskega odbora tov. Raderja Toneta, Jaska, dr. Potrca, tov. Sagadinova, predsednika OLO Ptujja tov. Simoniča in predstavnika mladine tov. Hasla.

Nato je govoril tov. Jasko in podal pregled čez dogodke v letih okupacije. Tudi o Borlu samem je govoril, kjer je bil nekoč med interniranci ter se spomnil imen izročencev Lurkerja, Maholeta, Stessla in drugih, ob katerih so bivši interniranci stiskali pesti. »Borl pa je bil kljub vsemu, kar se je godilo v gradu, samo nekaj uvod v trpljenje po taboriščih, Aušvicu, Dachau, Mauthausnu, Rawensbrücku, Jasenovcu in drugih. Marsikateri od vas je bil zaprt tudi v Nemčiji, v Italiji, na Hrvaškem, toda eno vemo, da nismo trpeli zaman. In še to, da se zaradi prenehanja ne smemo trkati na prsi, ker bi nas to razdelilo in razbilo našo enotnost. V Osvobodilni fronti smo povezani vsi, interniranci in partizani, vsi, ki so ostali na domovih in nam pomagali, kakor tudi tisti, ki so se nam pridružili po osvoboditvi. Ničesar, kar bi nas delilo, ne smemo poznati, enotni moramo biti v borbi za boljše življenje in združitev vsega slovenskega ljudstva v novi Jugoslaviji. Zborovanje naj bo pregled našega dosedanjega dela in obveza za bodoče. Če pa je med vami kdo, ki še ne zna pravilno pojmovati svobode, se naj spomni na ljudstvo Julijske krajine in Trsta, kjer se morajo še vedno boriti zanj in za najosnovnejše človeške pravice...«

Govoru je sledilo navdušeno vzklíkanje, čez 2000 zbranih ljudi, ki so tudi med govorom dajali duška svojim čustvom, je vzklíkalo maršalu Titu, OF, junaki Primorski, slavni Rdeči in Jugoslovanski armadi. Za tem je govoril poslanec tov. Juraničič o obnovi in o Borlu samem, ki so ga pred dobrimi 800 leti postavili tlačani tuji fevdalci in je prvič v zgodovini ob osvoboditvi postal last slovenskega ljudstva. »Prekaljeni v borbi in trpljenju bomo zmogli vse težave, ki nas še čakajo,« je končal, nakar je govoril predstavnik mladine tov. Hasla. »Mladina je prva v obnovi, mladina gradi in izoblikuje novega človeka, zato je postal Borl last slovenske mladine. Mladinsko letovišče in okrevanje bomo tu, nov rod, ki ne bo poznal rasnega sovraštva in izkoriščanja, temveč delo in pravico, bomo vzgajali tu.« je dejal. Prebral je pismo mladinke Kristine Lovrenčičeve, ki dela pri gradnji mladinske proge v Brčkem in je bila nekoč zaprta na Borlu, ki piše med drugim: »Za vestjo, da se v naši zgodovini ne bodo nikoli več ponovili tisti časi, mislim na Borl in ponosna sem, da delam pri mladinski progi za našo lepšo bodočnost.«

Po sprejemu resolucij je bil dopoldanski spored zaključen. Mesna godba iz Ptujja je se zaigrala »Hej Slovanci, množica pa je pela, da je odmevalo po sobah in se nato razšla po gradu, ki pripravljeno mizam na dvoršču in po trati, kamor se je preselila tudi godba.

Se vedno so prihajale na Borl skupine ljudi, pod kostanj v grajskem drevovalu je stalo čez 30 tovarnih avtomobilov, več vozov in šotline koles.

Krog tretje ure se je pričel dopoldanski spored. V kotu, kjer smo nekoč kot jetniki čakali na jed, so Ptujčani naredili oder. Pevski zbor Glasbene matice iz Ptujja je pod vodstvom prof. tova. Gregorja lepo in ubrano zapel »Pesem o svobodi« in »Mi smo ubežniki«. Nato je bila krstna predstava dr. Alojza Remčeve drame »Volkodlak«. Priredilo jo je Ptujsko narodno gledališče, vzeta je iz življenja med okupacijo po resničnem dogodku. Drama je navzočim globoko zajela in avtorju, ki so ga klicali na oder, so iskreno čestitali k njegovemu novemu delu. Molila pa je nekoliko nediscipliniranost občinstva.

Igrati je sledil veseli del sporeda, prostora je bilo v gradu dovolj, velika dvorana — nekoč orožarna — je bila gotovo prvič spremenjena v plesišče. In ljudje, ki so nekoč skozi grajske sobe tavali lačni in zmučeni, so rajali, peli in se veselili. Sedla sem k tov. dr. Remcu, avtorju drame, in k pisatelju tov. Ingoliču. Pripovedovala sta mi zgodovino gradu Računaju, da je bil grad na tej strmi skali nad Dravo postavljen pred 800 leti, delno ga je potem leta 1481. porušil Matija Korvin. Bile so takrat tu hude in težke boje, zmagali so Madžari in 10 let vladali tem krajem. Po desetih letih so bili premagani, grad je postal last Wurmbrandov in skozi dolgo dobo ostal v rokah ptujskih fevdalcev. Pozneje je večkrat menjal lastnike, a sistem izkoriščevanja revnega haloškega ljudstva je ostal vedno isti. Vsi gospodarji Borla so razkošno živeli na račun našega človeka. Nemci pa so zaradi njegove primerne lege in zavarovanosti na skali naredili iz Borla taborišče za politične internirance. Obnem so pokradli tudi vse dragocene zbirke, ki so bile na Borlu. Tu je bila bogata zbirka slik, ko so nas zasliševali, smo jih nekaj še videli v gestapovskih p'sarnah, »soba Marije Terezije« je bila tu, zbirka okov podložniške sodnje, ki je bila na gradu, in sodni spis iz 18. stol. Obravnava detemorilko, ki je bila ohobena, da jo živo pokopljajo, pa so jo pomislili na odsekanje glave. Znamenite stare orgle so bile na Borlu, nekaj časa je živel tu tudi znanstvenik Žiga Popovič. Obširno zgodovino ima Borl, le človeka, ki ga je pod pritiskom fevdalcev in njihovih bričev zgradil — tlačana, se omenja in upošteva v njej le v sodnih spisih in v zapiskih o tlaki in dajatvah.

Danes je Borl last slovenske mladine, zemlja, ki je spadala h gradu, pa je razdeljena bivšim vinčarjem in okoliškim kočarjem, ki so šele po izvedbi agrarne reforme zadnabli svobodno in pristo. Vinogradi in njive so obdelani lepše kakor druga leta, haloška zemlja je skopa in dosti zahteva za tisto, kar da. Na vprašanje, kako jim gre deio in gospodarstvo, odgovarjajo samozavestno: »Če smo tako dolgo znali delati za druge, zakaj pa zdaj zase ne bi znali?«

Ko sem odhajala za Borla, so me čez Dravo in še dalje mimo ješevja proti Marjeti spremljali veseli zvoki godbe, v gradu je bilo ljudsko ranjanje in zastava je s stolpa plapolala kakor v pozdrav. Zdelo se mi je, da smo ta dan na Borlu pokopali vse težke spomine in z načrti o bodočnosti še krepkeje zadnabli v novo življenje.

M. P.

Mladinke iz Telgarte v narodnih nošah

Četrty dan procesa proti Draži Mihajloviču

Nato obtoženec pojasnjuje razporeditev svojih sil spomladi l. 1944., vendar mu ni znano, da so takrat s četniškimi odredi operirali proti silam NOV tudi nemške čete.

Predsednik zatem čita povelje komandantu prvega jurišnega korpusa, v katerem je med drugim rečeno: »Naše čete in čete polkovnika Keserovića bodo ob podpori enega nemškega bataljona 26. zjutraj napadle peto divizijo z nalogom, da jo potolčejo in čim prej razbi. jejo njene vrste.«. Kako pojasnjuje te sodelovanje tega nemškega bataljona? — vpraša predsednik.

— Mi govorimo o Kopanici v juniju 1944., toda to je avgust — se brani obtoženec. Operacija je trajala mesec dni in pol.

— Kaj mislite o udeležbi nemškega bataljona pri akciji Račića in Keserovića? — ponavlja predsednik.

— To slišim šele sedaj.
— Toda ali je to izdaja?
— Gotovo — potrjuje obtoženec.

Mihajlovič je pripravil sestanek s Sterkerjem in ameriškim polkovnikom Mac Downom

Pogledno si še neko drugo stvar — pravi nato predsednik. Ali ste se v začetku septembra 1944 v bližini vasi Trnjana sestali z Neubacherjem, od Poskancem Sterkerjem?

— Sem — priznava obtoženec.
— Kdo je pripravil ta sestanek? — Milan Acimović.
— Kdo je prisostvoval vašemu sestanku s Sterkerjem?

— V začetku septembra — izjavlja obtoženec — je prišel Milan Acimović iz Beograda ter se mi javil in rekel, da Neubacher želi, da bi prišlo do sestanka z ameriškim predstavnikom.

— S katerim predstavnikom? — vpraša predsednik.

— S predstavnikom Amerike.

— Kako mu je bilo ime?

— Polkovnik Mac Down. Rekel sem — nadaljuje obtoženec — da bom vprašal polkovnika in privedel sem Acimovića k polkovniku Mac Downu. Razložil mu je, da bi Neubacher želel priti na sestanek. Polkovnik Mac Down mu je rekel, da sprejema sestanek. Pozneje, ko je bilo odobreno, da lahko Neubacher pride, je prišel Sterker na sestanek, katerega je vodil Acimović. Na tem sestanku smo bili sami in sicer polkovnik Mac Down, Sterker in jaz.

— O čem ste se razgovarjali?

— Predmet razgovora sem podal že v sami izpovedi. Sterker je najprej opravičil Neubacherja, da je moral nujno na pol. Njegova težnja je bila, da se želi Nemčija pogajati z zapadnimi zavezniki. Sestanek je trajal tri četrti ure.

— Ali ste bili osebno na sestanku z Neubacherjem v vasi Rosci avgusta leta 1944?

— Ne bi ga mogel sprejeti brez polkovnika Mac Downa, ki je bil pri meni. Polkovnik Mac Down se je veselil, ker je prišel Neubacher in osebno nam nobenega razloga, da bi se kakor koli izjavil proti temu sestanku.

Na ponovna vprašanja predsednika in njegove zahteve, da naj se obtoženec spomni, odgovarja, da ni prišlo do tega sestanka.

Predsednik je nato prečital izpovedbo policijskega pisarja Vladimirja Jovanovića o sestanku v okolici čaganjske šole, za katero pravi obtoženec, da dobro ve, kje je. Priča je izjavil: »Ta sestanek je bil v avgustu leta 1944. Podrobnosti ne morem javiti. Tik pred sestankom sem dobil pismo od komandanta Rakovića, v katerem mi ukazuje, naj takoj odidem do križišča, od koder gre cesta v Trbušane, in počakam pri Muzeji gostilni avtomobil, s katerim se bo pripeljal iz Beograda Acimović. Po prihodu jih naj v mraku vodim po Prijevorski cesti in jih dovedem do

Račić si je domisljal, da postane komandant Srbije.

V tej akciji proti narodno osvobodilni vojski je sodeloval tudi četniški komandant Srbije general Trifunović, ki ga je obtoženec poslal v vzhodno Srbijo z nalogom, da ustanovi drugo jurišno skupino. Predsednik nato čita poročilo generala Trifunovića, v katerem je med drugim rečeno: »... udarjati moramo po komunistih in izkoristiti nemško akcijo.«

Ali je tako delo — vpraša predsednik — kot so postopali Trifunović, Keserović, Račić, Neško Nedić, Zvonimir Vučković, Lalatović in Ostojić, ali je tak način postopanja narodna izdaja?

— To je slabo delo — priznava skrušeno obtoženec.

— Ali je to izdaja?

— Teško mi je to izreči.

— Ali je to točno?

— Je.

Tožilec nato pripomni: Ničesar drugega nisem zahteval, da pride v zapisnik, toda za to zahtevam, da pride.

čaganjske šole, kjer jih bodo čakali. Stori sem, kakor je bilo rečeno v pismu in čakal na razpustilo. Namor sta pripela pred sončnim zahodom 2 avtomobila. V prvem je sedel Acimović z nekim človekom, ki ga takrat nisem poznal, pozneje pa sem zvedel, da je to Neubacher. V drugem avtomobilu pa je bil Sterker, katerega sem pa že poznal. V njegovi družbi je bil neki drugi neznan človek. Vsi, tudi sofer, so bili v civilnih oblekah. Sporočil sem Acimoviću vse, kar mi je rekel Raković, nakar sem se vsedel v prvi avtomobil poleg soferja in odpeljali smo se do čaganjske šole. Tu nas je zadržal nek Rakovićev vojak. Stopili smo iz avtomobila, nato pa odšli s tem vojakom preko neke rečice, kjer nam je prišel nasproti Raković in nas odvedel dalje.

Sli smo že 1 km do neke livade, kjer smo se ustavili. Tu smo srečali Dražo Mihajlovića in polkovnika Baletića. Pozdravili smo se in si segli v roke, jaz pa sem se oddaljil za nekaj metrov. Draža, Baletić, Acimović, Neubacher, Sterker in Raković pa so se pričeli razgovarjati. Nato so rekel Rakoviću, Sterkerju in meni, da se umaknemo, kar smo tudi storili. Ostali so Draža, Baletić, Neubacher in Acimović. Po krajšem času sem opazil, da gredo trije moški k skupini, kjer je bil Draža. Bila je mesečina. Eden izmed njih je ostal, druga dva pa sta pristopila k skupini, kjer sta bila Draža in Neubacher. Ta dva sta bila Američana in sicer polkovnik Mac Down in njegov spremljevalec kapetan Lalić. Takoj nato, ko sta pristopila ta dva Američana, je prišel iz skupine nekdo črnam. To je bil kapetan Lalić, medtem pa so se drugi razgovarjali z Dražo, Neubacherjem in drugimi. Kapetan Lalić se je pričel razgovarjati z Rakovićem in Sterkerjem. Od Rakovića sem v avtomobilu zvedel, da je Mac Down tisti, ki je prišel na razgovore in ostal z njimi. Razgovarjali so se nekaj več kot 1 uro, nakar so se razšli in sicer Draža, Baletić, Mac Down in Lalić v eni skupini, v drugi skupini pa smo bili ostali, pridružil pa se nam je še Raković.

Drugi dan sem vprašal Rakovića kaj se dogaja in Raković mi je v bližini hiše Milojke Vušićević v Prijedoru rekel, da gre vse dobro, da se je Mac Down razgovarjal z Neubacherjem in zahteval, da naj Nemci evakuirajo teritorij in da nas naj oborožijo. Vendar pa je Neubacher odgovoril, da sam ne more tega izvršiti, da pa bo poročal o stvari Hitlerju, nato pa bo podal poročilo.

Obtoženec: Čeprav bi šlo to v korist moje obrambe, ni resnica.

— Ne verjamem, da so se upirali tudi Nemci. Oni so zasedli in držali glavne linije, ki so jih zavarovali.

— Ali to ni upiranje? Vprašam vas samo formalno, sicer pa je popolnoma znano.

— O tem se ve več, kakor pa lahko jaz o tem povem, se zagovarja obtoženec.

— Nemogoče je, da vam to ni bilo znano, pripominja predsednik. Bili ste v stalni zvezi z Račićem, katerega sta potolkli I. in VI. proletarska divizija kljub obupnemu odporu, nakar je sledil beg proti Struganiku. Ta Račić je izdal navodilo še predno so odšle jedinice narodnoosvobodilne vojske iz Zlatibora, v katerem je rečeno: Komunistične sile so prodrle v oblast Užica. Proti tem silam se borijo v blokirnem Užicu 1 bataljon Nemcev, 1 bataljon dobrovoljcev in 1 bataljon SDS.

— Mogoče, pravi obtoženec.

— To je dejstvo, nadaljuje predsednik. 4. septembra sta krenila 2 nemška bataljona iz Čacka v smeri Požege na Jelovo goro. Dejstvo je, da so nastopali v septembru leta 1944. proti silam narodnoosvobodilne vojske Nemci, Bolgari in četniški skupino.

Kljub temu pa smatra obtoženec, da to ni sodelovanje, ampak kakor pravi »obramba terena«.

Ali je za vas vaznejše, da ste se tolkli s partizani, kakor pa da ste s skupnimi silami udarili na Nemce?

Nato postavlja predsednik obtoženec v vrsto vprašanj v zvezi z razporeditvijo četniških sil ob prodiranju narodnoosvobodilne vojske v Srbijo in vpraša obtoženca, če je sprejel Steva Radovića, komandanta SDS.

Obtoženec pravi, da ga je samo videl v rogatiškem okraju in da dvomi, da se je stavil pod njegovo komando.

Predsednik: Ali ste formirali iz njegovih edinic kak nov korpus?

Obtoženec: To je storil šele Trifunović v Sandžaku.

Milan Acimović je pripravil Dražine sestanke z Nemci

Nato vpraša predsednik, če je imel obtoženec pri umikanju iz Bosne kak sestanek s Sterkerjem in Acimovićem.

Obtoženec odgovarja, da so se sestali v vasi Draginju v drugi polovici meseca septembra. Obtoženec pa zanika, da je sestanku prisostvoval tudi Milan Acimović. Nadalje pravi, da je imel drugi sestanek v oblasti Srednjega in da je prišlo do sestanka po zaslugi Borote. Na vprašanje tožilec, kdo je ta Borota in če je Borota prihajal k Lohru, odgovarja obtoženec, da ne ve. Predsednik ga vpraša nato, če ga je obvestila o sestanku beogradska radio postaja, na kar odgovarja obtoženec, da je to bilo mogoče, ker je bila z njimi v zvezi. Pravi, da je imel dve radio postaji v Beogradu. Tožilec vpraša, če je bila ena od njih pri specialni policiji, nakar odgovarja obtoženec, da ne ve. Sterker je prišel iz Sarajeva in sicer v imenu nemške komande v Zagrebu. Sterker je na tem sestanku zvedel stvari, ki so ga iznenadile. Bacovici je, kakor pravi on, izkoristil njegove biano podpise in predlagal Nemcem, da se stavi četniška organizacija v službo Nemcev.

Nato vpraša predsednik, če je to sodelovanje, ker so se četniki skupno z Nemci tolkli s partizani?

Peti dan razprave

Beograd, 14. junija. Zaslivanje Draže Mihajlovića se nadaljuje danes že četrty dan. Ko je tožilec predložil sodišču dokumente, njegova lastna povelja, lastnorodno pisana navodila in pisma, je Draža Mihajlović sicer priznal, da nosijo njegov lastnorodni podpis, toda skušal se je izmakniti direktnim priznanjem s trditvijo, da so mu bili ti dokumenti podtaknjeni v podpis. Ni pa mogel tega trditvi o lastnorodno pisanim pismu, ki ga je poslal načelniku svojega operativnega oddelka majorju Branku Ostojiću, v katerem mu naroča »naj pazi, da ga partizani — bilo je to v IV. ofenzivi — ne bodo obšli, dokler ne prispejo v pomoč njegove čete 22 (to je šifra za označbo Italijanov). — Če bodo partizani prišli na greben, naj jih dobro zajame s pomočjo 22 (Italijanov)« ki so nam že večerj dobro pomagali. — Dočim je za druge dokumente, ki so mu bili predloženi in za katere je priznal, da nosijo njegov lastnorodni podpis, trdil, da je vse to intriga njegovih sovražnih podrejenih komandantov. Teza seveda o svojem lastnorodnem pismu ni mogel trditvi.

Na drugi strani pa si je prizadeval svoje sodelovanje z okupatorjem prikivati in je ob vsaki priliki naročil podrejenim komandantom, naj dobro taktizirajo.

Maja 1944. je brzojavil majorju Ostojiću, načelniku operativnega štaba: izkoristite številko 11 (šifra za Nemce), da boste lažje dosegli uspeh, in Jevdževiću naročil: »naj izkoristi nemško ofenzivo v Gorskem Kotaru, to se pravi naj se priključi Nemcem v borbi proti Narodno osvobodilni vojski.«

In ko je tožilec na današnji razpravi ves dan iznašal dokumente za dokumentom, ki jasno govorijo o tem, da je bil Mihajlovič z vsemi svojimi četami, z vso svojo organizacijo in službi Italijanov in pozneje Nemcev, se je pod težo teh dokazov zatekel Draža Mihajlovič k drugi taktiki, trdeč, da ni odgovoren za sodelovanje z okupatorjem, temveč njegovi podrejeni po-

Dvorana, kjer se vrši proces proti Draži Mihajloviču

veljniki, ki niso poslušali njegovih povelj in so delali na lastno roko. Ker tudi to ni moglo nikogar preprečiti, je na koncu klonil, češ »morda je bilo tako, moglo je biti, ne vem, ne spominjam se več, da bi bil dal kaka navodila.«

Obtoženec je tudi danes napolnilo dvorano do zadnjega kotička in je v odmorih živo komentiral Dražino zadržanje, ter se zgražalo nad njegovo strahopetnostjo, ko skuša sedaj valiti vso krivdo na druge, da bi opral sebe. Številne žrtve njegovih zločinov so navale na domače in tuje novinarje ter jim preprečevalo dokazovanje krivdo in odgovornost Draže Mihajlovića. Tuji novinarji, zlasti sovjetski, pa tudi angleški in ameriški, so si beležili njihove izjave ter fotografirali in filmali nekatere žrtve. Tako jim je štiriinpetdesetletna Milica Pivrić iz Golubić sela pri Kninu pripovedovala: Veste, da bi mi kar skočila za vrat, tako me jezi, ker tako laže. Dokler so bili pri nas samo Italijani, so nas sicer tudi preganjali in zapirali, toda prvi pekel se je začel šele takrat, ko so prišli Dražini četniki. Prišli, jih je 6000 in v desetih dneh so v naši vasi in okolici poklali šeststotisoč ljudi. Od moje družine so jih zaklali štirinajst. Zažgali so mi hišo in na razvaline napisali: U ime kralja, klati valja. V skroju starega oreha na majni dvorici so urezali s svojimi okrvavljenimi bodali: Ko ne voli krune Petra kralja, temu paliti i rušiti valja. Tega svojega gesla so se

držali. Moje nečakinjo Anko Zejmo, študentko, so najprej strašno mučili, nato pa so ji odsekali obe nogi in nazadnje še glavo. Povsod so bili skupaj z Italijani, ali mnogo hujši od njih. Danes pa Draža noče priznati in taji. Eh, da bi mogla ... Dvanajstletni Tevčević Andrija iz Čacka je razgalil prvi in pokazal devet ran, ki so mu jih zadali četniki z noži, ko so ga ujele, ker je bil partizanski kurir. Osem ur je ležal med mrtvimi, nato so ga rešili partizani, ga v košari odnesli v gozd, kjer se je izlečel.

Petinsdesetletna Milka Luković iz Paračina je razložila novinarjem, kako so ji četniki pobili vso družino. Štiri sinove in dve hčerki, moža in sestro sem izgubila zaradi tega zločina. Toda naj le taji, pravični kazni ne bo ušel. Izgubila sem vse svoje sinove, toda sedaj ste vi vsi moji sinovi, vsi vi, ki ste v tem groznem času oslali pošteni in niste izdali svojega naroda. Kitajska novinarka je bila tako ginjena, da je staro objela in jo poljubila.

Strašna je tudi izpoved osemindeset letne Marije Porovac iz vasi Gata pri Splitu. V tem malem selu so četniki v enem dnevu poklali 115 ljudi, med njimi največ žena in otrok. Njej so na prsih zaklali triletnega otroka, njo samo pa prebodli z bajonetom skozi vse telo. Priznala je jopico in pokazala strašno rano na hrbtu in drugo na prsih. Tuji novinarji niso mogli verjeti, da je kaj takega mogoče in so ostrmeli.

Odmevi beogradskega procesa

Poleg številnih domačih novinarjev prisostvovali razpravi proti izdajcu Draži Mihajloviću, kakor smo že poročali okrog 50 tujih novinarjev in filmskih operaterjev iz Sovjetske zveze, Združenih držav Amerike, Velike Britanije, Kitajske, Francije in Českoslovaške, kakor tudi zastopniki velikih svetovnih tiskovnih agencij. Mednarodni tisk je že pričel objavljati prva poročila z razprave:

Moskovska »Izvestija« naglašajo, da je bil Mihajlovič odvrten izdajalec, ki ni izdal samo jugoslovanskih narodov, ampak tudi interese zaveznikov. Piseč članka zavrača s celo vrsto dejstev vik in krik, ki ga je zagnal del inozemskega tiska, hoteč prikazati Mihajlovića kot žrtev pogojev.

Poročila tiskovnih agencij

Tass objavlja obširen izvešček obtožnic proti Mihajloviču in ostalim obtoženecem, nakar pravi: »Ko je osvobodilna borba zajela Srbijo, Crno goro, Bosno s Hercegovino in Liku, je Mihajlovič v strahu, da ne bi ostal osamljen, sklenil sporazum s poveljnikom osvobodilnih oddelkov, Titom. Ze kmalu nato pa je prekršil sporazum, umaknil svoje oddelke s fronte, odprl Nemcem pot v osvobojeno ozemlje in prešel v napad na partizane, pri čemer ga je podpirala jugoslovanska emigrantska vlada v Londonu. Mihajlovičeve čete so zalagali z orožjem in hrano Italijani, Nemci in Angleži. Vso svojo organizacijo je Mihajlovič izrabljal za zadušitev osvobodilne borbe narodov Jugoslavije in za izvrševanje neštevilnih zločinov.«

Reuterjev dopisnik Erick Downton poroča: »Pričakujejo, da bo trajalo zasliševanje Mihajlovića štiri dni. Njegov spomin se vedno bolj popravlja. Mihajlovič je pridobil, odkar je v zaporu, nad 20 kilogramov na teži. Dobival je dobro hrano in je skrbel za njega zdravnik specialist.

Na tretjem zasedanju sodišča je Mihajlovič priznal, da je dobro vedel, da so Nemci, Italijani in jugoslovanske kvizijske sile operirale na isti fronti kakor njegovi četniki, dolžil pa je za to odločevanje svoje podrejene komandante. Ko je opisoval odnose z Nemci po kapitulaciji Italije, je Mihajlovič rekel, da njegove sile niso sodelovale z Nemci, temveč so se borile kot njihovi sobori.

Polkovnik Bely in britansko vojaško odposlanstvo sta vedela za četrto ofenzivo proti partizanom v Bosni in Crni gori. Londonsko jugoslovansko vlado je o razvoju operacij obveščal Mihajlovič sam.

United Press prinaša naslednji opis svojega dopisnika Clarka o razpravi proti Mihajloviču: »Mihajlovič je med drugim rekel, da je jeseni 1941. poslalo ameriško veleposlanstvo v Beogradu njegovim četam več radijskih postaj, vendar se na podlagi pričevanja in zaslizanja ni dognalo, kako so bile izvedene priprave za dobavo te opreme. Mihajlovič je nadalje izjavil, da so ga pozimi 1941 leta poizkušali nekateri četniki, ki so bili v njegovih vrstah, zavrtno ubiti.«

Nazvprašanje, ali je on osebno izdal ukaz za napad na partizane l. 1942, je Mihajlovič odgovoril: Da! Mihajlovič je prav tako izjavil, da je on edini Jugoslovani, ki v aprilu 1941 leta ni kapituliral pred Nemci. Slišal je za premirje s sovražniki, vendar je nadaljeval borbo in še istega dne, predno se je umaknil v gore, zažgal železniško postajo v Varešu. Tamkaj so se mu pridružili maloštevilni ljudje, ki so bežali pred Nemci in hrvatskimi nacionalisti.

Kljub temu reacionarji v Washingtonu in Londonu še danes zagovarjajo Mihajlovića. Sedaj seveda ne morejo več prikrivati njegovih zločinov, hočejo pa ga zato vsaj opravičiti. Ubogi, ki jih ima na vesti, so zanje »rodoljubni«, pomoč Hitlerju pa označujejo kot »željo, da reši svojo deželo pred komunisti.«

Associated Press objavlja dopis svojega poročevalca, v katerem pravi: V obtožnici, ki je bila predložena na sodišču v Beogradu, so obtoženi tudi britanski oficirji iz glavnega štaba v Kairu, zaradi pošiljanja navodil Mihajloviču, da naj »likvidira komuniste«. Nadalje trdi obtožnica, da so sestanku med Mihajlovičem in nemškim komandantom prisostvovali tudi ameriški oficirji. Dva Mihajlovičeva oficirja, ki sta se vrnila iz Kaira, sta prinesla Mihajloviču poslanico britanskega generala Mastersona, da naj likvidira komuniste čim prej, da se bodo ustvarili tako »za nas ugodnejše pogoje in da bodo Britanci izpremenili svojo propagando in politiko napram nam.«

V obtožnici je tudi rečeno, da je bila ofenziva l. 1941 proti partizanom pripravljena v skladu s poslanico, ki jo je izročil Mihajloviču britanski oficir Hudson.

Dopisnik Associated Pressa poroča tudi, da je publika pozdravila Mihajloviča in ostale obtožence pri vstopu v sodno dvorano z dramatičnimi vzkliki sovraštva in z življenjem, vendar je predsednik sodišča Gjorgjevič takoj vzpostavil red v sodni dvorani.

Agencija France Presse poroča: Mihajlovič priznava, da so v zaporu z njim zelo dobro postopali in da niso izvajali na njega nobenega pritiska. Mihajlovič tudi priznava, da mu kraljevska jugoslovanska vlada v Londonu ni nikdar ukazala da naj se bori proti Nemcem in mu tudi ni nikdar dala naloga, da naj preneha z akcijami proti partizanom.

Na vprašanje predsednika sodišča, ali je britanski polkovnik Bely izjavil, da je treba uničiti komuniste ali komunizem, je Mihajlovič izjavil: »Bely mi je rekel, da je treba uničiti partizane.« Na Mihajlovičovo prošnjo, da naj bi se o tem razpravljalo na tajni razpravi, je predsednik sodišča odgovoril: »Nobene tajne razprave ne bo. Temu sodišču lahko poveste vse.«

Dopisnik »News Chronicle-a« piše v svojem poročilu iz Beograda, da je izjavil obtoženi Mihajlovič, da sta britanska vlada in bivša jugoslovanska emigrantska vlada vedeli za njegove zveze z Nemci v jeseni leta 1941.

Tudi ostali časopisi prinašajo daljša poročila Reuterja in United Pressa ter poudarjajo, da je Mihajlovič priznal, da je leta 1941 sklenil premirje z Nemci. Prav tako je priznal da je večina njegovih sodelavcev odkrito sodelovala z Nemci in Italijani.

»Daily Telegraph« in ostali časopisi poudarjajo, da je Mihajlovič pred sodiščem kategorično potrdil vest, da je odklonil branilce iz inozemstva in do so z njim dobro postopali v preiskovalnem zaporu. Dopisnik »Daily Telegrapha« podaja pregled razprave in pravi v zvezi z Mihajlovičevim sodelovanjem z Italijani leta 1941. in leta 1942:

»Iz posameznosti v pogledu kom-pliciranja operacij, ki so se vodile v tem obdobju, je jasno razvidno, da so Mihajlovičevi oficirji sodelovali z Italijani in da je bilo njihovo gibanje brez vsake organizacije.«

»Rzec Pospolita« prinaša članek, ki poudarja, da politična stran tega procesa prehaja meje Jugoslavije.

Prihod novih tujih novinarjev

Beograd, 13. junija. Na razpravo proti Draži Mihajloviču prihajajo vsak dan novi tuji novinarji. Med drugimi so večerj prišli Sam Pope Brower, dopisnik »New York Timesa«, Saymore Corman, dopisnik »Chicago Tribune«, javljen pa je prihod še nekaterih drugih tujih novinarjev.

Umberto odpotoval v Lizbono

Rim, 13. junija. Kakor poroča ANSA, je kralj Umberto zapustil Rim in ob 15 odpotoval v letalom v Lizbono.

Rim, 13. junija. Agencija France Presse poroča: Po večerjajši seji ministrskega sveta je de Gasperi izjavil, da prevzema posle šefa države.

Ima pravico in dolžnost, da intervenira v katerem koli trenutku in kjer koli se izkaže potreba. Izjava, ki jo je sinoči sestavil ministrski svet, ponovno potrjuje dobro voljo vlade in njeno prizadevanje, da se ohrani nacionalna enotnost, ter pravi: Mi smo hoteli delati v duhu razumevanja do posameznih blokov in smo v prehodnem času.

Madžarska vladna delegacija odpotovala v Washington

Budimpešta, 13. junija. (Tass.) Madžarska vladna delegacija z ministrskim predsednikom Nagyjem na čelu je v letalom odpotovala v Washington.

Kakor pišejo časopisi, je Ferencz Nagy izjavil pred svojim odhodom v Washington, da je delegacija odpotovala zaradi pogajanj gospodarskega značaja.

Predlog o razdelitvi Nemčije na avtonomne države

New York, 13. junija. Washingtonski dopisnik »New York Timesa« poroča, da so se ZDA in Anglija načelno sporazumeli, da se naj Nemčija razdeli na 12 avtonomnih držav. Anglija in Amerika bosta ta predlog predložili Svetu ministrov za zunanje zadeve v Parizu. Predlog določa povečanje moči krajevnih oblasti, izročitev podjetij lahke industrije in premogovnikov vsaj delno v privatno lastništvo, ločitev Porurja in Westfal-ske in vzpostavitev stalne zavezniske kontrole nad Porurjem.

VREMENSKA NAPOVED za soboto 15. junija.

Spremenljiva oblačnost, velik del dneva sončno, v popoldanskih urah krajevne nevihte.

Četniki in Nemci beže pred narodno osvobodilno vojsko

Po odmoru prične predsednik z izpraševanjem glede umika četniških sil po vstopu narodno osvobodilne vojske v Srbijo septembra leta 1944.

Obtoženi je bil takrat v okolici Pranjana.

Ena smer partizanskega napredovanja je bila proti Jelovi gori. Nasproti temu gibanju je stal Račić s skupino napadalnih korpusov. Na Jelovi gori je doživel Račić hud poraz. Istočasno so v vzhodni Srbiji in v oblasti okoli Lepigrada odstopali borbeni oddelki. V takem položaju je sklenil obtoženec, da se preko Ravne gore umakne na področje Struganika. Ker pa se je položaj hitro spremenil, je ukazal obtoženec umik v smeri Draginje, severno od Kosjerice. Ko je prišel obtoženec v Mačvo, ga je Račić obvestil, da se ne more več držati.

»Prekoračite takoj Drino, poslal bom za vami korpus Tufegića«. Obtoženec je sicer to storil, ne pa tudi korpus Tufegića. Tako je obtoženec izgubil vodstvo z referati.

Predsednik vpraša nato: Kam ste se umaknili z vašimi oddelki?

Obtoženec: Rekel sem, da sem prekoračil reko Drino.

Predsednik: Dobro. Ali so šle razne četnikov še kake jedinice v vaši smeri?

— V obtožnici je rečeno, da so to bile nemške čete, kar pa ne odgovarja resnici, bili so samo moji zaščitni oddelki in nekateri drugi terenski oddelki iz Mačve.

— Kje pa so bile glavne četniške sile?

— Glavnih četniških sil ni bilo.

— Kam ste se potem umaknili?

— Trifunović poroča, da se ne more sporazumeti s komandanti. Ustavili so nek vojaški svet, vendar pa

se niso mogli sporazumeti. Tudi Ivanjico so zapustili. Sandžak sem moral zapustiti, čeprav nisem hotel iti iz Srbije, ker sem vedel, da je Rdeča armada samo v prehodu. Moj namen je bil, da ne bi prišel v neugoden položaj.

Nato opisuje obtoženec umik svojih oddelkov, med katerimi so bili pomešani tudi Nemci. Pavle Djurišić, ki se je umikal skupno z Nemci, je poklical obtoženca, da se umakne v Crno goro, kar pa je on odklonil.

Zadružni vestnik

Pred konferenco poslovnih odborov ljubljanske Naproze

Člani Ljubljanske Naproze so pred pripravi na redno skupščino, ki bo meseca julija. Na tej skupščini bo upravni odbor podal svoje poročilo o dosedanjem delu ob ustanovitvi same. Skupščina bo razpravljala o sklepanju računov vseh fuzioniranih zadrug za leto 1945. Sklepa bo o fuziji z nekaterimi zadrugami, glede katerih se niso bile izvršene priprave za fuzijo ob zadnji izredni skupščini. Dosedanje poslovanje je pokazalo, da so potrebne nekatere spremembe v pravilih. Voliti bo treba tudi novo upravo in nadzorstvo, ker poteče poslovna doba sedanji upravi in sedanjemu nadzorstvu. K. sta bila izvoljena na ustanovni skupščini.

Bogat dnevni red redne skupščine nujno zahteva, da se člani Ljubljanske Naproze seznanijo z vsemi vprašanji in problemi, o katerih bo razpravljala skupščina, da o njih razpravljajo in sklepajo. Pripravlja se dolga vrsta članskih sestankov. Da bodo ti potekali uspešneje in da bodo prave za skupščino čim bolj polne, je upravni odbor sklical konferenco poslovnih odborov vseh poslovalnic, ki bo v soboto, dne 15. junija ob 16. uri popoldne v dvorani Vzemne zavarovalnice. V zvezi s to konferenco je važno, da se članstvo Ljubljanske Naproze, kakor tudi široko občinstvo, seznani z glavnimi razvojnimi dejstvi naše zadruge in z vsemi njenimi bistvenimi organizacijskimi in poslovnimi problemi.

V petek 7. t. m. je bila seja upravnega in nadzornega odbora, ki sta razpravljala o vseh tekočih vprašanjih, kakor tudi o pr. pr. pr. skupščini. Tu je bilo tudi sklenjeno, da poslovalnica Ljubljanske Naproze našim mladim 100.000 dinarjev, ki naj služijo kot prispevek za njeno izobrazbo, za njeno organizacijsko napredovanje in za njeno telesno vzgojo.

Ljubljanska Naproza napreduje v višjem tempu. Po stanju z dne 22. maja t. l. je doslej pristopilo k zadrugi 7703 članov. Ker je bilo prevzetih od starih zadrug 12.854 članov, od katerih pa je skoraj polovica neaktivnih, pomeni to, da šteje danes Ljubljanska Naproza 20.557 članov. Prava slika aktivnega kupujočega članstva se bo pokazala, ko bomo prečisti stare članke sezname, kar pa je zvezano z znanstvenim delom. Vendar bo ta posel opravljen do konca tekočega leta. Razširjanje članstva je bilo posebno viharno od zadnjega plenuma sem, ki je bil ob koncu februarja. Prišlo se je tekmovanje za zvišanje članstva. Pri tem tekmovali gre glavna zasluga politični organizaciji. Samo v tem obdobju je število članov naraslo na 2578. V tej dobi se je dvignilo število oskrbovanosti za 31,60 % in doseglo število 47.442. Ob koncu oktobra je Ljubljanska Naproza oskrbovala 29.816 oseb in je tedaj do konca maja torej v kratkih 7 mesecih napredovala za 59 %.

Višarimo naraščanje oskrbovanosti, zahtevalo stalno varovanje novih poslovalnic. Uprava je predvidevala, da bomo dosegli do konca junija 50 poslovalnic in 50.000 oskrbovanosti. Dejansko pa smo se že ob koncu maja približali predvidenemu številu oskrbovanosti, medtem ko smo število poslovalnic že daleč prekorčili. Do 7. junija smo imeli na periferiji mesta in v bližini okoli 22 splošnih poslovalnic, v mestu samem pa 32. Poleg tega imamo eno poslovalnico za menze in ustanove, 2 posebni trgovini za manufakture, 1 za konfekcije, 2 za sirovo in porcelan, 1 za čevlje in 3 gostilne. V teh dneh pa bo odprta še posebna trgovina za galanterijo. V celoti šteje danes Ljubljanska Naproza 64 poslovalnic. S tem pa razvijemo se ni zaključeno, ker število članstva stalno narašča, s tem pa nastaja potreba otvoritve novih poslovalnic. Veliko število poslovalnic zahteva tudi primerno zvišanje kadra strokovnih namestencev in delavcev. Njihovo število je doseglo 372 z mesečnimi prejemki 976.883 dinarjev.

Slika napredovanja naše zadruge bi ostala nepopolna, če ne bi poznali istočasno njenega denarnega in blagovnega prometa, ki kaže enak viharji razvojni navor. Knjigovodstvo nam nudi za čas prvih pet mesecev letošnjega leta o tem naslednje podatke.

Glavna blagajna je prejela v tem obdobju 98.999.444 din, od tega so prinesle poslovalnice 87.829.319 din, gostilne pa 6.092.560 din. Skoz poslovalnice je šlo v tej dobi za 211.343.312 din blaga po prodajni ceni. V tej dobi je bilo nabavljenega blaga za 85.619.785 din, od tega samo pri Navodu za 52.719.231 din, vina za 7.000.000 in manufakture za 11 milijonov din. Za gradnjo centralnega skladišča in centralne pisarne na Masarykovi cesti je bilo doslej izdanih 5.495.513 din. Da je zadruška kos obvladati ogromen blagovni promet, je bilo nabavljenih 7 motornih vozil za 1.038.000 din. Deležna glavnica znaša 3.729.972 din.

Brez kredita seveda zadruška pri tem ogromnem prometu ni mogla izhajati. Tu je naša najzidatnejša podpora pri državnih denarnih zavodih. Bančni promet je bil zelo živahen. V tej dobi je dvignila zadruška pri bankah preko 72 milijonov, naložila pa je preko 61 milijonov dinarjev. Stanje izrabilnih kreditov je znašalo koncem maja 1.249.784 din; od tega odpadejo 3 milijoni dinarjev za zgradbo na Masarykovi cesti, ki jih je dobila zadruška pri ministrstvu za gradnjo. Pri Navodu je znašal saldo dolga po stanju z dne 7. junija 5.642.988 din, kar je v zvezi z ogromnimi dobavami Navoda naši zadruški. Vrednost zaloge blaga po stanju z dne 30. aprila t. l. je znašala 27.688.211 din.

Te številke nam prikazujejo ogromno delo, ki ga danes vrši Ljubljanska Naproza v službi ljubljanskega delovnega ljudstva. Ona je danes nedvomno največji trgovec na drobno in naši ljudski republikli in obenem eno največjih zadrug v trgovinskih podjetjih. Ta viharji razvoji pa nas ne sme upavati, niti nam ne sme zapirati oči za kritično prejojanje poslovanja in organizacijskih problemov, ki čakajo rešitve.

Ljubljanska Naproza bo le tedaj služila vsehokoli ljudskim interesom, če bo njeno članstvo čim bolj aktivno sodelovalo pri organizacijski izgradnji zadruge in pri aktivni kontroli njenega poslovanja. V ta namen je izpolniti vse organe, ki služijo tej stvari, zlasti pa članske sestanke in organizacijski aparat poslovnih odborov. Vsi ti organi bodo služili kot motor za aktiviranje članstva le tedaj, če bo uspelo ustvariti tesno povezavo s sindikati, s politično organizacijo Osvobodilne fronte in z mestnim ljudskim odborom. Kar se le povezanosti tiče, je kritično pripomniti, da posvečajo naše sindikalne organizacije še dosti premalo pozornosti Ljubljanski Naprozi, sprito dejstvu, da predstavljajo delavci in mesečnici večino ljubljanskega prebivalstva.

Sedanja uprava je posvečala vprašanju aktiviranja članstva največjo pozornost. V ta namen je ustvarila posebno tajništvo poslovnih odborov, ki ima nalogo, vzdrževati stalno zvezo s poslovnimi odbori in dajati pobude za članske sestanke. Kot nov organ je uprava uvedla konference predsednikov poslovnih odborov, poslovnih vseh poslovalnic in vodilnega kadra namestencev. Na teh konferencah se razpravljajo o vseh perečih vprašanjih, ki so v zvezi s poslovanjem zadruge in njenih poslovalnic, o vprašanjih povezave poslovnih odborov s strokovnim kadrom, kar tudi o vprašanjih aktiviranja članstva in njene zadruške vzgoje. Pri teh konferencah, ki se vrše v obdobjih 3 tednov in so polnoštevni obiskane, se razvija živahna diskusija udeležencev. Tu se ustvarjajo najbolj stiki med posameznimi poslovnimi odbori, kakor tudi med poslovnimi odbori na eni strani in namestenci na drugi strani. Te konference nam tudi prikazujejo nov mladi kader zadruginih aktivistov, ki se že danes udeležuje aktivno in vodilno v naši zadruški. Ze se pojavljajo novi organizacijski problemi in nastajajo nove oblike medsebojne povezave. Ponekod so se pričeli poslovnih odborov povezavati po četrtih. Sklicujejo četrtne članske sestanke zadrugnikov. Ta nova oblika organizacijske povezave se bo razširila v kratkem na vse omrežje naših poslovalnic. Poseben organ pa predstavlja jo konference poslovnih odborov, ki

dajejo smernice za enotno delovanje poslovnih odborov in za enotno reševanje raznih organizacijskih, poslovnih, vzgojnih in propagandnih problemov. Da so poslovni odbori poučeni o tekočih poslih uprave, jih uprava vabi na seje plenuma, kakor tudi na skupščine. Ta postopek je rodil doslej ugodne rezultate, ker so se člani poslovnih odborov aktivno udeleževali razprave na teh sejah.

Poseben problem predstavlja vzgoja strokovnega kadra, ki je bil na danlo zbran in ki mu še manjka potrebna zadruška usmerjenost. Prekvalificirati ga bo treba tako strokovno, kakor tudi zadruško politično, da ustvarimo iz njega enoten zadruško-strokovni kolektiv. Tu čaka zlasti sindikalna organizacija mnogo vzgojnega, političnega, zadruškega in strokovnega dela. Pripravi pa smo, da bomo v stanju rešiti tudi ta problem, ker ima strokovni kader zadostno število tovarišev in tovarišic, ki se poizkušajo povečavati temu pridobnem vzgojnemu delu. Zadrugi namestenci in delavci morajo postati v pravem pomenu besede soprodatelj in sovoditelj v izgradnji naše Naproze kot ljudskega razdelilnega aparata. V njih se mora razviti zavest, da so solastniki in soupravitelji zadruge, da se v njej rešujejo njihove lastne zadeve. Čim bodo ustvarili pravilni osebni odnosi s tovarišji v sebi, in čim bo vzrasla v naših zadrugah namestencev in delavcih zavest novega odnosa do zadruge, bo kader naših namestencev in delavcev predstavljal bistveno ustvarjalno silo pri naši Naprozi.

Med bližnje probleme spada vprašanje cen raznemu blagu. Tega vprašanja se bo lotil sedaj naš nabavni in finančno-gospodarski odtok, da bo naša zadruška na tem področju pričela kazati pot, po kateri morajo hoditi naše nove ljudske zadrugništvo. Seveda mora biti ta akcija gospodarsko premišljena, da zadruška ne bi zabredla v take gospodarske težave. Bo pa ta borba tem lažja, čim večje bo število članov in oskrbovanosti in čim ožje bo ustvarjeno sodelovanje med sindikati in med Naprozo.

Slaba razvada jemanja blaga na kredit povzroča oviro pri naraščanju števila zadrugnikov. Marsikdo bi rad pristopil k zadrugi, pa mu je to onemogočeno zaradi tega, ker ima dolga pri svojem trgovcu, ki jih mora

Prvi zadrugi tečaj v Slovenskem Primorju

V Portorožu je bil nedavno zaključen prvi zadrugi tečaj, ki je trajal skoraj šest tednov. Tečaj je pod vodstvom to. Detele nudil 34 tečajnikov vse potrebno znanje za praktično delo zlasti v nabavnih in prodajnih zadrugah. Poleg politično gospodarskih referatov, ki jih podali to. Dr. Lemež, Krmelj, Mihelič in Nemeč, je tečaj nudil zgornje pouk v blagovnanstvu, knjigovodstvu, računovodstvu, dopisovanju, organizaciji pisarni in obratov. Zlasti uspešen je bil pouk s praktičnimi vajami. Tečajniki so na tečaju predelali ob praktičnem primeru vse poslovanje zadruge od ustanovitve preko ustanovnega obnega zbora in enoletnega poslovanja do računskega zaključka in ponovne obnega zbora. Teoretično so ustanovili zadrugo in uvedli navedeni obrat, organizirali so zadrugo pisarno in zadrugi obrat z ločeno poslovalnico ter so na tem primeru izvršili vse posle v zvezi z ustanovitvijo zadruge, poslovanjem upravnega in nadzornega odbora, registracijo zadruge, ustanovitvijo obrata in poslovalnice, poslovanjem obrata in knjigovodstvom, nakupom blaga, kalkulacijo, prodajo, dopisovanjem, sestavljanjem računov prevzemom blaga, vskladiščenjem, evidenco, ter končno računskim zaključkom, poslovnim poročilom, bilancom sejo upravnega odbora ter redno skupščino. Po končanem teoretičnem in praktičnem pouku so bile preizkušne sposobnosti tečajnikov. Ugotovljeno je bilo, da je tečaj uspešno 3 poslovoje za večje obrate, 3 poslovoje za srednje obrate, 10 knjigovodij za samostojno delo, 12 knjigovodij za pomožna dela in 8 blagajnikov od skladiščnikov. Vse gradivo so predelali v 230 učnih urah.

Življenje in dela v Sovjetski zvezi

Anglež Pristley o Sovjetski zvezi

V Londonu je društvo književnikov za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezo izdalo brošuro Jone A. Pristleya »Potovanje v Rusijo«, ki na 40 straneh v kratkem podaja vtise pisca o bivanju v Sovjetski zvezi jeseni 1945.

Pristleyeva brošura je pisana za širše angleško občinstvo in prežeta z iskrenimi simpatijami do Sovjetske zveze. Opisuje na kratko glavne elape svojega potovanja po ZSSR — Moskvo, mesta in kolhoze v Ukrajini, Gruziji in Armeniji, Stalingrad in Leningrad — Pristley naglašava potrebo vzpostavljanja čvrstega prijateljstva med narodi Anglije in Sovjetske zveze. On poudarja, da govori o sovjetski stvarnosti kot o človeku, v nasprotju s tistimi inozemskimi, dopisniki buržoaznih listov, ki svoj čas prebijajo v bližini hotela »Metropole« in skoraj ničesar ne vidijo. »Prepotoval sem na tisoče milj, videl sem v 6 do 7 tednih vse, kar sem hotel. Dodela sem izkoristil vse možnosti, ter se posluževal oči, ušes in svoje

intelektualne sposobnosti,« piše Pristley. Ko reštrira mnoge klevete in izmišljotine o Sovjetski zvezi, Pristley je navdušenjem govori o razvoju nacionalne kulture v posameznih republikah, o želji sovjetske mladine, da se spozna z umetnostjo in si pridobi znanja, o moralno politični enotnosti sovjetskih narodov.

»Ne bodite v tem pogledu v zmoti, piše Pristley. Najostrejša disciplina ne more prisiliti ljudi na takšne žrtve — ne more jih nagnati, da lačni nosijo municijo delavcem, ki so postali vojak, da prostovoljno primejo za vsako delo; da v primeru potrebe gredo čez fronto črto in da se leta in leta bore v nemških zaledjih, kakor so to delali partizani, — če ljudstvo po svoji volji ni pripravljeno na samopozrtvovanje. Hitler je imel SS-ovce in Gestapo, toda kje so bili nemški Leningradci in Stalingradci, ko je železni Hitlerjev imperij dočkal nasprotnike na svojem ozemlju? Obleganje Leningrada je trajalo 900 dni

in se je zmagovito končalo v korist branilcev. Da, Rusi so odporni in žilav narod, njihova vlada je brez milosti obračunala z neprijatelji in sabotežji, toda nihče ne more prisiliti ljudstva, da je čez mero požrtvovalno in da izvršuje herojska dela. Ono mora biti breznegovno vdano stvar, za katero živi. Hitlerjeva napaka je bila v predpostavki, da je sovjetska uređitev Rusom vsiljena in da se ne bodo dolgo borili za njo. So ljudje, ki še dalje tako govorijo. Morali bi iti za našaj dni v Leningrad in videti in slišati, kaj se tam dogaja.

Govorec o prednostih sovjetskega socialističnega sistema Pristley pušča strokovnjakom besedo o tehničnem proizvajalnem momentu. Njega najbolj zanimajo »Psihološki in duhovni uspehi, o katerih, po njegovem mnenju, sovjetska propaganda vse premaglo govori.« »Sovjetsko ljudstvo, piše Pristley, je doseglo uspehe v takih stvarih, ki se ne morejo narisati na kartah in diagramih v propagandnih brošurah.« Nova generacija sovjetskih državljanov ni občutila »vpliva trgovskih interesov, ki prepogosto krat profanirajo življenje in zožujejo razgledanost.

plačevati v začetku vsakega meseca in mu tako zmanjka denarja, da bi mogel sproti plačevati blago, kakor to zahteva poslovanje zadruge. Ta problem je prikazal na zadnjem plenumu eden izmed članov poslovnih odborov. Tu bo morala zadruška pričeti akcijo na razdolžitve, kakor so to svoj čas storile naše kreditne zadruge, ko se je pričela borba proti denarnemu odušerstvu in je bilo treba rešiti naše kmetčke množice iz rok teh odušerov. Kupovanje proti gotovini mora postati splošno geslo v naši nadrobni trgovini, ker bomo na ta način trdi vzgajali štednjo in uravnovesili gospodarstvo posameznika.

Bistven napredek v naši zadruški bo dosežen, ko se preseli centralna pisarna v letošnjem poletju v moderno urejene prostore upravnega poslovanja na Masarykovi cesti. V začetku maja je že pričelo poslovanje novo skladišče z zmogljivostjo 120 vagonov blaga. Park motornih vozil nam omogoča, da hitreje razvojnemu blagu na posamezne poslovalnice in da jih pravočasno oskrbimo z vsem potrebnim. Treba bo še izpolniti strokovni kader s sposobnimi vodilnimi silami, da bo zadruška v resnici zadostala vsem zahtevam moderne trgovine. Poslovni odbori bodo morali posvečati posebno pozornost pravnemu poslovanju posameznih poslovalnic, zlasti da se bodo posli ti naglo odvijali in da članom ne bo treba čakati na blago, kar povzroča največ kritike med oskrbovanci.

To je slika razvoja in trenutnih problemov ljubljanske Naproze, kakor se nam je pokazala ob priliki zadnjega plenuma. To sliko si naj predložijo naši poslovni odbori, ki se bodo danes sestali h konferenci zaradi priprave redne skupščine.

Dr. Milan Lemež

Druge konferenca poslovnih odborov ljubljanske Naproze

Izvršni odbor ljubljanske Naproze je sklical za soboto 15. junija ob 16. uri popoldne konferenco vseh poslovnih odborov ljubljanske Naproze, ki bo v dvorani Vzemne zavarovalnice. Konferenca bo razpravljala o letnem računu za posvno leto 1945, o pripravah za redno skupščino in o tekočih vprašanjih, ki so v zvezi s poslovanjem poslovnih odborov. Ker so na dnevnem redu važna vprašanja, ki se tičejo prehrane in preskrbe članov Naproze, prosí izvršni odbor za čim številnejšo udeležbo.

Poenostavljen postopek za fuzijo zadrug

Ker določa zakon o gospodarskih zadrugah iz leta 1937, da združitev (fuzijo) zadrug zelo zamotan in birokratski postopek, je oddelek za združništvo pri predsedništvu vlade LRS v sporazumu z inštitutnim zadrugnim odborom za Slovenijo predlagal ministrstvu za pravosodje, naj izda vsem okrožnim sodiščem navodila za poenostavljen postopek o fuziji. Ministrstvo je predlog osvojilo in opozorilo vsa okrožna sodišča, da lahko spregledajo vse formalnosti, ki jih predpisuje zakon o gospodarskih zadrugah, in izvrše registracijo fuzije po poenostavljenem postopku. Registracija fuzije se lahko izvede na podlagi skupnega predloga vseh zadrug, ki se hočejo združiti. Iz tega predloga mora biti razvidno, da je bila združitev sklenjena na skupščinah vseh prizadetih zadrug. Čim so skupščine sprejele sklep o združitvi, lahko člani fuzioniranih zadrug na skupščini takoj sklepajo o novih skupnih pravilih in volijo novo upravni in nadzorni odbor. Zastopuje, da je skupni predlog za registracijo fuzije podpisan od dveh članov odbora vsake zadruge, ne pa od vseh članov upravnih odborov. Skupnemu predlogu za registracijo je priložiti prepise skupščinskih zapisnikov vseh zadrug, ki se združijo. Tudi za tak zapisnik je potreben podpis le dveh članov upravnega odbora. Opusti se lahko tudi seznam na skupščini navzočih zadrugnikov, vendar mora biti iz zapisnika razvidno, koliko članov zadruge se je skupščine udeležilo, da se ugotovi, ali je bila skupščina sklepna. Iz zapisnika mora biti razvidno tudi, da je bila skupščina pravilno sklicana, če vabilo na skupščino ni priloženo.

Prav s te strani zanimajo Pristleya zlasti sovjetski kolhozi. Na temelju svojih opazovanj prihaja do zaključka, da so »Psihološki uspehi tega gigantskega eksperimenta zelo veliki«.

Pristley piše: »Mnogi moji tovariši neprestano govorijo o značaju in dobrih lastnostih zdravega kmetkega ljudstva, ki je trdno vezano na svojo grudo, čeprav nšdar niso bili na njem v zgodnjem zimskem jutru. Na žalost je pokazala vojna v mnogih državah, da obstojajo vzporedno z vrtilinami kmeta tudi slabosti, predvsem majhna razgledanost, trdoglavost in pohlepnost.« Vprašanje je v tem, kako ohraniti vrline in zavreči slabosti. Po miselnosti Pristleya so sovjetski kolhozi začeli reševati ta psihološki in socialni problem. Kolhozniki so ohranili stare dobre lastnosti, ki odražajo z njihovih širokih in nasmejanih obrazov. »Opazil pa sem prav tako, piše Pristley, da stare napake izginejo, razgledanost kmeta je večja, pohlepnost je prenehala. Postali so državljani in ne sužnji zemlje.«

Pristley naglašja, da je njegovo potovanje po Sovjetski zvezi imelo kulturno in ne političen smoter. Pripo-

NAŠE GOSPODARSTVO

Vlaganje amortizacijskih kvot industrijskih in rudniških podjetij

Da bi se sredstva, namenjena za amortizacijo industrijskih in rudniških podjetij pravilno uporabljala v okviru načrtnega gospodarstva, je zvezna vlada v maju izdala uredbu o vlaganju amortizacijske kvote industrijskih in rudniških podjetij (Uradni list št. 35). Ta uredba določa, da morajo industrijska in rudniška podjetja ob začetku vsakega meseca, najkasneje pa do 10. v mesecu, položiti amortizacijsko kvoto, ki so jo pridobila v preteklem mesecu, in sicer pri Državni hipotekarni banki na račun amortizacijskih skladov državnih, mešanih, zasebnih in sekvestriranih industrijskih in rudniških podjetij.

Kot amortizacijsko kvoto je razumeti amortizacijsko postavko, odobreno podjetju od organov za določanje cen za enoto proizvoda. To postavko je pomnožiti s količino prodanega blaga v dotičnem mesecu. Pri blagu z normiranimi cenami je kot amortizacijsko kvoto razumeti amortizacijsko postavko, ki je za enoto proizvoda navedena v kalkulaciji, predloženi v razvid pristojnemu uradu za cene, pomnoženo s količino prodanega blaga. Na račun amortizacijskih skladov se polaga izključno gotovina, dobljena s prodajo blaga. Računi amortizacijskih skladov se obretujejo, ne morejo pa biti podlaga za dajanje kreditov njihovim imetnikom in so do izdaje nadaljnjih predpisov blokirani. Končno določa ta uredba, da je treba amortizacijske kvote za blago izdelano in prodano od 1. januarja t. l. položiti najpozneje v enem mesecu po uveljavljanju uredbe (do 11. junija t. l.).

Zaradi Priloge in pravočasnega izvajanja gornje uredbe je minister za industrijo izdal navodilo, ki je objavljeno v zveznem Uradnem listu 1946 z dne 7. junija. To navodilo pravi, da se amortizacijske kvote ugotovijo iz kalkulativnih odpisov, ki jih je izračunati v emislu predprijav o enotnem računovodstvu in splošnega navodila za kalkulacije v gospodarskih podjetjih. Vsa v kalkulativnih stroških za odpise za celotno proizvodnjo ne sme presegati zneska kalkulativnih odpisov, ki je knjižen za dotično računsko dobo, ne glede na

to, ali se za proizvode predlaga kalkulacija ali ne. Če se po predložitvi kalkulacije pokaže, da je dejanka proizvodnja večja od proizvodnje, ki je bila podlaga za razdelitve kalkulativnih odpisov in drugih splošnih stroškov, morajo Podjetja predložiti nove kalkulacije, v katerih razdelijo kalkulativne odpise in druge splošne stroške na povečano dejansko proizvodnjo, in predlagati nove cene.

Če so podjetja v času od 1. januarja do 31. maja t. l. na račun stroškov za odpise vkalkulirala več (kakor so v tej dobi knjižila na račun kalkulativnih odpisov, morajo ta presežek z 31. majem najkasneje vknjižiti na račun kalkulativnih odpisov.

Vsa industrijska in rudniška podjetja morajo (do 11. junija) prijaviti Državni hipotekarni banki, svojem pristojnemu ministrstvu in uradom za cene, ki so pristojni za določanje cen njihovih izdelkov, skupni zne ek vseh odpisov, ki so vkalkulirani za proizvodnjo od 1. januarja do 31. maja. Prav tako morajo tem ustanovam poslati specifikacijo predvidenih kalkulativnih odpisov (po skupinah investicij z navedbo njihovih knjižnih vrednosti na podlagi opravljene valorizacije), in sicer najpozneje mesec dni po prejemu odločbe pristojnega finančnega ministra o valorizaciji.

Vsako leto morajo podjetja najkasneje mesec dni po zaključku poslovnega leta predložiti navedenim ustanovam prijavo kalkulativnih odpisov, ki so predvideni v tem letu. Hkrati morajo poslati tudi izveščak iz računa kalkulativnih odpisov za preteklo leto.

Vsa industrijska in rudniška podjetja morajo kalkulativne odpise plačevati v mesečnih obrokih, tako da bodo celotni znesek obračunanih in vključenih kalkulativnih odpisov za določeno poslovno leto vplačala najpozneje 10 dni po koncu tega poslovnega leta. Mesečne obroke morajo plačati najpozneje do 10. v mesecu za pretekli meec, v šino teh obrokov pa morajo uravnati po gotovini, dobljeni za prodano blago. Za plačevanje amortizacijskih kvot se torej ne smejo uporabljati denarna sredstva, ki potekajo iz drugih virov (kakor n. pr. iz posebnih kreditov, prodaje investicij in podobno).

Spremembe davka na poslovni promet in luksuznega davka

Po členu 13. finančnega zakona je finančni minister v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta in z odobritvijo predsedništva zvezne vlade izdal odredbo o spremembah stopenja davka na poslovni promet (zvezni Uradni list št. 46).

Na pivo v notranjem prometu se plača odslej poslovni davek v višini 4 din za eno hektolitrsko stopnjo ekstrakta in s tem obdaven vse prometa domačega piva do potrošnika.

Na nestrojene kože (št. 79-89) od domačih živali mora kupec v notranjem prometu plačati davek po stopnji 9,6 odstotka od nabavne cene, če ne dokaže, da je bil poslovni davek plačan pri klanju.

Pri onih številkah tarife skupnega davka, kjer je doslej znašal davek 3,9 odstotka, je določena nova stopnja 4 odstotka, kar ustreza osnovni stopnji davka na poslovni promet. Navzile temu se davek plača samo enkrat in s tem obdaven ves nadaljnji promet v nespremenjenem stanju do potrošnika.

Z drugo odredbo o načinu pobiranja davka poslovnega davka na blago, ki ga državna trgovinska podjetja nabavijo zaradi izvoza (zvezni Uradni list št. 45) je določeno, da se državnim trgovinskim podjetjem, ki se bavijo z izvozom, ne zaračuna davek na poslovni promet na blago, ki ga nabavijo neposredno od proizvajalca oziroma od drugih trgovinskih podjetij, če pri nabavi potrdijo, da nameravajo blago izvoziti v nespremenjenem stanju. Proizvajalec (prodajalec) izkaže v svojih davčnih prijavah posebej tako opravljeni promet; kot dokaz, da je bilo blago prodano za izvoz, pa služijo potrdilo, izdano od državnega trgovinskega podjetja.

Državna trgovinska podjetja ostanejo zavezani davka na poslovni

promet za blago, nabavljeno zaradi izvoza, in morajo o njegovi vrednosti in količini voditi posebno evidenco, kakor ostali zavezanci davka na poslovni promet. Če državno trgovinsko podjetje izroči blago, nabavljeno zaradi izvoza, v domači promet, mora nanj plačati davek na poslovni promet po veljavnih predpisih.

Spremembe glede luksuznega davka

S tretjo odredbo o spremembah o dopolnitvah predpisov o odmeri in pobiranju luksuznega davka (zvezni Uradni list št. 46) so v seznamu luksuznih predmetov predpisane nekatere spremembe. Milo je zavezano luksuznemu davku, če je dražje od 65 din za kilogram. Moški klobuki, ženski klobuki in slamniki so zavezani luksuznemu davku le tedaj, če cena presega 320 din. Prašek za posipanje otrok (št. 27 seznama) ni obdaven z luksuznim davkom. Stopnja luksuznega davka na radijske aparate je znižana od 40 na 20 odstotkov. Luksuzni davek na ročne otroške vozičke ter vozičke za slabotne in onemogle osebe se plača le tedaj, če cena presega 3500 din. Iz seznama luksuznih predmetov se črta zapored. št. 133, ki obsega glasbene instrumente, na katere se odslej ne pobira luksuzni davek.

Ustanovitev hrvatskega državnega podjetja za projektiranje in gradnjo hidrocentral. Ministrstvo za industrijo in rudarstvo Ljudske republike Hrvatske je te dni izdalo odločbo o ustanovitvi delnega podjetja za gradnjo hidroelektričnih naprav v Ljudski republiki Hrvatski »Hidroelektrik«. To podjetje bo poslovalo kot samostojno podjetje po nadzorstvom ministrstva za gradnjo. Podjetje se bo bavilo s projektiranjem in gradnjo hidroelektričnih naprav in bo sodelovalo pri izvajanju splošnega načrta za elektrifikacijo.

Jeseni bodo ukinjene karte za kruh in moko

Radio Moskva poroča: Kakor je znano, bodo v Sovjetski zvezi v jeseni ukinitli karte za moko, makarone in ostale testenine. V najkrajšem času bo odprtih okoli 5000 skladišč za kruh in 4000 trgovin za prodajo kruha in moke v mestih in rajonskih središčih ter delavskih naseljih.

Pred mnogimi leti smo storili veliko napako, ki smo jo morali vse skupaj plačati, ko smo jim odrekli pomoč in jih še celo napadli z oboroženo silo. Popravnico to napako, kakor smo jo že začeli izključevati med vojno. Ponudimo jim končno ne samo pomoč, ako jim bo potrebna, temveč tudi naše iskreno prijateljstvo.

Pristley s hvaležnostjo govori o toplem sprejemu, ki ga je bil deležen v Sovjetski zvezi. S simpatijami se spominja svojih »novih leningrajskih tovarišev — dramaturgov in pevkov, ki so ga ob odhodu v Anglijo pozdravili s cvetjem in spominiki. Toda najdragocenejša darilo, ki ga je po njegovih lastnih besedah odnesel iz Sovjetske zveze, je še večja vera v bodočnost človečanstva A. Elstratova

PO DOMOVINI

Naša volja do dela je vsak dan večja

Lahko je delati, ko nam gre naša ljudska oblast povsod na roko in nam nudi polno pomoč

Iz Zg. Loga pri Litiji nam je poslala kmetica tov. Marija Praprotnik dopis o delu in obnovi v njihovem kraju. V spremnem pismu, nam med drugim piše:

»Posiljam Vam dopis, ki ga, prosim, priobčite, da bomo se bolj z vncmo sodelovali pri obnovi naše vasi in sosednjih krajev. Pa tudi drugod po Sloveniji naj izvedo, kako je pri nas in kako smo se lotili dela. — Kakor vem, je naš Pogonik znan daleč naokoli, celo v Ameriki. Saj so pri zadnjem letalskem napadu nanj sodelovali ameriški letalci. Napad so tudi filmali. Pa tudi to sem izvedela, da uporabljajo v Rusiji, kadar prikazujejo v filmu partizanske borbe v Jugoslaviji, prizor ob napadu na Pogonik, t. j. železniški most in graščino vrhu predora pri Litiji. — Smrt fašizmu, svoboda narodu!»

V dopisu, ki lahko služi marsikateremu dopisniku kot vzor, piše tov. Praprotnikova naslednje:

Majhen je naš Log pri Litiji. Stisnjen med Svibno, Kresniški vrh in Savo. Tudi obiskovalci so bolj redki. A vendar bi tisti, ki so videli Log prve dni po končani vojni, lahko ugotovili veliko razliko med takt in danes. Vse polno bombnih lijakov, žičnih ovir, bunkerjev, zaklonov za protiletalske topove in drugih znakov vojske nam je ostalo od svetovnega viharja. Log z železniškim mostom in predorom je bil namreč točka, kamor so bili napravljeni številni zračni napadi; zavezniškov in napadi partizanskih edinic. Vsem je še dobro v spominu veliki napad septembra 1944. Ob sodelovanju aviacije se je partizanom posrečilo zavzeti Pogonik in utrdbe okrog njega in na pegošni strani zamirati most. Do zgodnje spomlad 1945 je bil ustavljen promet na tej, za okupatorja tako važni progi. In spomlad so se ga spet lotili avijoni. Vsak dan so deževali bombe na njega. Vas je blizu, zato je tudi ona dobila svoj delež. Vsak dan smo bežali v gozd, pa tudi tam nismo bili dosti bolj na varnem. Hrib nad Logom so zasedli Svabi, ki so

čuvali dohod do Litije. Nešteto krat je padlo več bomb na Svibno, kakor pa na most. Po polju so stali protiletalski topovi, zakopani v zemljo, samo čevlji so jim molele ven. Bili so dobro ograjeni in zastraženi, tako da ni nihče mogel do njih. Lahko si mislite, kako obilnega blagoslova so bili deležni izpod neba.

Prej ravno polje je ob kapitulaciji imelo podoben fronto. Ogromni bombni lijakji so čakali rok, da jih zasujejo, da izravnao nasipe in zaklone, da jih posejejo in obdelajo. Res pošteno je bilo treba zagrabiti. Pomagali smo drug drugemu, preprič, ki je bil včasih nekaj vsakdanjega pri nas, je izginil. Vsi smo videli, da je naša rešitev in dvig edino v slogi in skupnem delu. Saj je tako lepo delati, če vidiš na vsakem koraku ljudi, da zagrabijo in pomagajo tistemu, ki je pomoči najbolj potreben. Naša ljudska oblast nam gre na roko, nudi nam polno pomoč, zato je lahko delati. Ni več izkoriščevalcev, vsak ve, da dela za skupnost in s tem za sebe. Delo gre vse lepše izpod rok, volja do njega je vsak dan večja. Zato so pa tudi iz Loga že izginili sledovi vojne. Tam, kjer so prej stali bunkerji, topovi, žične ovire in bombni lijakji, valovi danes pšenice, polje je spet ravno kakor prej.

Toda mi nismo zadovoljni s tem, kar je narejenega. Če hočemo boljši in lepši dnevi, če hočemo, da bo Log drugače izgledal, kakor je včasih, se ne smemo zadovoljiti samo s tem, kar je. Delo kliče vsepovsod. Cesta je še vedno nemasuta, peska pa je dovolj. Žene smo se zavzele zanjo. Sram bi nas lahko bilo v Sloveniji z nemasutimi cestami. Nič bi ne rekli, da smo v Vojvodini, kjer so potrebni avtomobili in železnica za prevoz tega materiala. Ker se pa ti uporablja za prevoz življenjsko važnih predmetov, morajo ceste pač malo počakati. Mi pa ne bomo čakali. Z voljo smo zagrabili za delo. Ovinek pri Zamudi in dalje preko ramp bo kmalu izgledal drugače. Z isto skrbjo in vestnostjo, kakor obdelujemo svoj vrt in polje in skrbimo za hišo — delamo tukaj. Zato se pa tudi pazna. In poleg vsega tega kuhamo vojakom, ko tukaj. Radi jih imamo, saj so dobri fantje. Trudimo se, da jim bo na Logu čim boljše. Ob nedeljah se skupaj poveselimo, zadovoljni s svojim delom in doseženimi uspehi.

Marija Praprotnik, kmetica.

Pismo o obnovi in novem življenju v Devjem-Mojstrani

V Dovju-Mojstrani smo se že je senj 1941. uprli okupatorju. Za svobodo je padlo več kot 40 življenj, mnogi pa so bili v internaciji in zaporih. Po težkih dnevih okupatorjevega divjanja smo v svobodi tudi pri nas pričeli z veliko vncmo obnovljati svoje domove in življenje.

Danes obcutimo vsi tisto živahnost in razgibanost, ki je popreje nismo mogli nikjer opaziti. Naša mladina

ima stalno sestanke, na katerih se izobražuje in pripravlja za svoje bodoče naloge. V prvomajskem tekmovanju je naredila 3500 delovnih ur. Pri ljudski knjižnici je ustanovila svojo lastno knjižnico, katero sama vzdržuje in izpopolnjuje. Tudi njeno delovanje na kulturno prosvetnem polju je zelo živahno. Pri vseh uspehih naše mladine, pa moramo tudi povedati, da imamo še mladino

ce, ki se lahko ponašajo le s svojimi plesnimi urami. Upamo, da bodo tudi ti stopili v krog tistih mladencev, ki se trudijo in delajo za gospodarsko in kulturno obnovo naše domovine.

Tudi naše žene ne zaostajajo za mladino. Udeležujejo se pri vseh akcijah organizacij. S prostovoljnimi prispevki in prireditvami so prispevale za krajevni socialni sklad 11.820 din, delale so na cesti, obdarile naše Bosančke in invalide ter redno pe-rejo perilo našim borcev.

Zgradili smo trdnjši in boljši most kot je bil nekdanji

Kako vašani v Butoraju in Zoren-cih v Beli krajini pojmujejo obnovo in prostovoljno delo, smo izpričali z nedavno dograjenim mostom čez reko Lahinjo. Most veže cesto čez Lahinjo med Butorajem in Zorenici. Zgradili smo sicer lesen hrastov most, a je čvrst in prav dobro narejen, kot so ugotovili strokovnjaki. Ker nismo imeli sredstev za nabavo cementa, smo zgradili podstavke in glavne opornike iz kamena. Postavili smo most v najkrajšem času. Dela smo se lotili prav vsi; in v 12 dneh je bil most čez Lahinjo narejen. Dolg je 15, širok pa tri in pol metra. Pri delu, ki se ga je vsak dan udeleževalo 85 vaščanov, nam je pomagala tudi mladina, ki je pripravljala gramoz in pesek. Plačati smo morali edino zidarska dela. Pomagali smo si z nabitralno akcijo, ki je prinesla 1043 di-

narjev; s tem smo krili zidarske mez-de. Z lesom nam je prišločila na pomoč gozdna uprava v Črnomlju, ki nam je nakazala v koterskih gozdovih 7 kub. metrov lesa, ki smo ga pa sami izvlekli iz gozda in obtesali. Skoraj prav toliko lesa pa sta prispievali obe naši vasi.

Z gradnjo mostu smo pričeli vašani na lastno pobudo. In prav zato smo na to naše delo še prav posebno pognosni. Nosilnost mostu znaša do 10 ton, ocenjena pa je na vrednost 2 milijona dinarjev. Če primerjamo nekdanji most, ki smo ga vašani med narodno osvobodilno borbo zaradi nevarnosti pred fašističnim sovražnikom sami podrl, se nam zdijo novi most dosti boljši in lepši. A tudi precej močnejši je kot nekdanji, saj bodo lahko šli čezenj najtežji tovari. — J. F.

Slovenjgraška mladina je izpolnila svojo delovno dolžnost

V tekmovanju za III. kongres je naša mladina napravila 1700 prostovoljnih delovnih ur in se dostojno pripravila za proslavo najlepšega mladinskega praznika. Po vsem mestu parole — na kongresni dan ni bilo oglja ali drevesa v mestu brez transparenta ali napisu. Požrtvovalna je bila mladina v nabiralskih akcijah, saj je zbrala 400 kg tekstilnih odpadkov, veliko količino konzervnih skatelj in drugih predmetov.

Zbrala je 9000 din gotovine v samem mestu, 157 ur je čistila mesto in se pripravljala na zaključek mladinskega tedna. Naši slovenjgraški mladinci in mladinke so sklenili, da z delom ne bodo prenehali. Do konca letošnjega leta bodo pripravili šest kulturnih prireditev, 3000 ur bodo delali pri čiščenju ruševin in obnovi, 1000 ur pomagali naši vojski, 800 ur bodo delali kmetom na polju, 1000 ur bodo posvetili partizanskim vdovam. Tovarniška mladina bo delala 1000 ur v korist industrije.

Za delo na mladinski progi Brčko-Banovići se je prijavilo še 5 tovarniš in tovarišic, tako da bo samo mesto poslalo skupno 15 mladincev. Prvih deset je že pridno na delu. Pošiljajo nam pisma, ki navdušujejo

našo mladino in tudi naše vrstice romajo v Bosno s toplimi pozdravi vsem junakom dela. Iz teh pisem veje toliko vednosti, svežosti, veselja do dela, ljubezni do domovine. V njih se zrcali duša novega mladincev.

Ljudskošolska mladina in dijaštvo nižje gimnazije ni počivalo v mladinskem tekmovanju. V torek zvečer so nas presenetili mali pionirski ljubljanski prizori, petjem in deklaracijami na akademiji, na kateri je sodelovala tudi vojska. V soboto zvečer pa je mladina na svečani akademiji zaključila veliki polet mladih sil.

V sredo so bile obdarovane parti-zanske sirote, šolska mladina je obiskala grobove talcev v Pamecah.

Na binkoštno nedeljo je bil v Drovgradu mladinski festival, kjer je mladina iz Slovenjgradca nastopila z alegorično sliko »Evropa«. Ozvala se je v polnem številu klicu tovariš-jev iz Koroške.

V ponedeljek smo imeli žalno svečanost na grobu tov. Jana Gregorčiča, športnega prvaka iz Slovenjgradca, naker so bile kolesarske dirke. Teh dirk so se udeležili tudi štirje najboljši dirkači iz Zagreba.

Pridno se bomo učili in nabirali zdravilna zelišča

V Mladinskem tednu so se hoteli posebno postaviti pionirji iz Kranja. Za uvod v teden mladinskega poleta so skicirali pionirski sestane, ki ga je vodila tov. Mihela. Pionirke so okrasile partizanske grobove, ki jih je obiskala vsa pionirska mladina in pokazala, kako goji ljubezen do padlih borcev. Na grobovih je govorila tov. Slavka, deklice so zapele žalostinko »Zrtvam«.

Naslednje dni so pionirji obiskali mlade tovariše v Stražišču, Pševem, Sv. Križu nad Jesenicami, na Vrbi in v Ljubljani. Vsaki šolski pionirski organizaciji so poklonili lepo slovensko knjigo s posvetilom.

Tudi za obnovo so hoteli nekaj napraviti naše pionirke in so očistile šolski vrt in dvorišče ter zbrale za naše udarnike 337.50 din.

Ob zaključku tedna nas je razveselila skrbno pripravljena pionirska akademija, ki je dovolj zgornjo povedala, kako naše učiteljstvo sodeluje z mladino in skrbi za njeno najboljšo vzgojo. Na akademiji smo videli, da je naša mladina pogumna in navdušena, krepko so donele iz grl najmlajših narodne, partizanske

in ruske pesmi. Nastopili so tudi mali solisti, pevka, goslač, flavtistka, harmonikarji in deklaratorji. Ljubek je bil prizor, ko je mali Bosanček recitiral v lepi slovenščini: »Iz Bos-ne sem doma...«

Mladinski teden je za nami, sklepi nas vežejo še naprej. Pionirji smo obljubili, da bomo izboljšali šolske uspehe in nabirali zdravilna zelišča.

Z. T.

V Spodnjem Kašlju bomo zgradili prosvetni dom

Pred mesecem smo priključili naš krajevni odbor Spodnji Kašelj k Zalogu, kamor se je pridružil tudi vaš Podgrad in smo tako povezali tri vasi v gospodarskem, političnem in kulturno prosvetnem delu.

Kulturno življenje pri nas je razgibano. Imeli smo tri lepe dramske prireditve, akademijo in dve proslavi. Tudi v poletnih mesecih bomo nadaljevali kulturno prosvetno delo. Dramatični krožek bo pripravil Bonove »Raztrgance«, ki jih bomo igrali na

prostem. Težave nam dela pomad-kanje prostora za prireditve. Dvorana, ki jo imamo v našem, je za naše razmere premajhna, tudi odrska oprema je zelo pomanjkljiva. Zato bomo zgradili prosvetni dom, ki bo odgo-varjal sedanju in bodočemu razvoju našega kraja. Izvolili smo pri-pravljajni odbor, ki bo zbral sredstva in vodil delo.

Naša knjižnica, ki jo vodi ZMS, ima čez 300 knjig. Da je zanjo pre-malo zanimanja, je gotovo kriva slaba propaganda, ki jo bomo do je-seni poživili, ko bomo seznanjali ljudi z vsemi važnimi kulturnimi ustanovami.

V prvomajskem tekmovanju so se pri nas izkazale predvsem žene in mladina. Poleg rednih sestankov je mladina v zadnjem času organizirala še študijske posvete, ki bodo nudili praktično izobrazbo in vzbujaši zanimanje tudi pri starejših ljudeh.

Skoraj vsi prebivalci smo člani OF. Pridobili pa bomo tudi tiste, ki še stojijo ob strani, da bo delo za ob-novo in napredek naše nove Jugos-lavije boj nas vseh. Feliks Sešek

»Mladi aktivisti« v Zalcu

V Mladinskem tednu so diletanti LMS v Zalcu priredili Ingolčeve »Mlade aktiviste«. Vsi nastopajoči so se potrudili, da bi čim verneje prikazali dogodke, ki se odigravajo v trodejaniki. Čeprav je bila večina pr-vice na odru, so želi za svoj trud pri-znanje. Prav prečeno so podali OF-dejenje, ki se vrši v šolski sobi.

Mladina v Zalcu je s to igro stopila v drugič pred gledalce in pokazala, da je voljna in sposobna izvršiti vsa-ko zastavljeno nalogo. Obisk, ki je bil le srednji, naj pri nadaljnjem de-lu ne moti mladine. V bodoče je tre-ba za take prireditve organizirati močnejšo propagando. — Božiček E.

VIKTOR KOLEŠA

3. junija je umrl eden izmed naj-starejših sindikalnih voditeljev in organizatorjev tovariš Viktor Koleša, kovinarski delavec in član Glav-nega odbora Enotnih sindikatov. Rodil se je 8. oktobra 1855. v St. Vidu pri Stični v družini revnega obrtnika. Že leta 1919. je bil v Slo-veniji med voditelji stavke sloven-skih delavcev, ki so stavkali zaradi intervencije tujih držav proti mladi Sovjetski zvezi. Leta 1920. je bil iz-bran v Centralni stavekovni odbor Centralne uprave transportnih de-lavcev in namestencev in z ostalimi tovariši sodeloval v vodstvu general-ne stavke železničarjev. Zaradi pre-ganjanja s strani takratnega režima je odšel na delo v Železniško delav-nico v Zagrebu, kjer je nadaljeval svoje delo kot dober organizator sindikalnega gibanja železničarjev in pozneje sindikalnega gibanja ko-vinarjev. Bil je med prvimi člani centralnega vodstva Zveze železničar-jev in pozneje Zveze kovinarjev.

Vztrajen, odločen, a kot človek skromen, je bil tovariš Koleša odlo-čen bорец v duhu sin delavskega raz-reda, ki mu je posvetil vse svoje sile in mu ostal zvest vse življenje. Če-prav že star, je leta 1936. odšel med prvimi prostovoljci v Španijo. Kot neustrašnega borca ga niso poznali samo jugoslovanski delavci, temveč tudi mnogi borci španske republi-kanske armade. Tudi tam je bil Ko-leša vzor revolucionarne discipline, vztrajnosti in vestnosti in izvrševan-ju nalog. Po španski vojni je od-šel v SZ.

Vse svoje življenje je Koleša po-svetil borbi za pravice delavskega razreda, za svobodo in enakopravnost naših narodov, za neodvisnost domovine. Delavci in nameščenci, člani Enotnih sindikatov, ga bodo ohranili v spominu kot vztrajnega borca za stvar delavskega razreda in za izgradnjo nove Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Solarne na otoku Pagu

Solarna na Pagu je v vojni mno-go pretrpela. Uničene ali poškodovane so bile skoraj vse naprave. Tako po osvoboditvi pa je delavstvo z marljivim delom usposobilo solar-no za delo. Že v prvem letu so pri-dobili 910 vagonov soli. Ker so bili moški večinoma v vojski, so njihovo delo prevzele zavodne žene, ki so svojo nalogo opravile zelo dobro, saj je bil uspeh dela celo boljši, kot v drugih sezonah.

Razen prostora za pridobivanje soli so bile porušene tudi naprave, ki so jih letos do maja meseca že popravili. Poškodovane so bile tudi ladje za prevoz soli. Mnogi jih je bilo potopljenih. Potopljene ladje so dvignili iz morja in po njihovo šte-vilo letos že zadostovalo za prevoz soli. Vsi delavci so organizirani v sindikalni organizaciji in marljivo delajo za obnovo. Naredili so okrog 900 delovnih ur za obnovo solarne in sodelovali pri obnovi nasipa in obale. Za gradnjo »Kulturnega do-ma« na Pagu so zbrali skoraj pol milijona dinarjev. Pripravljajo se tudi na preureditev solarne. Skrajšali bodo prevoz do skladišča. S tem bo-do zmanjšali porabo delovne sile,

kar bo tudi pocenilo proizvodnjo.

Po svoji ureditvi so Paške soline podobne solinam na Ulecinu. V ba-zene za izhlapevanje, ki so zavaro-vani z nasipom, pritoka morskga vo-da. Iz bazenov za kristalizacijo soli dvigajo sol dva do trikrat. Pri prvem dviganju je sol čista, druga pa se uporablja za industrijske namene in za živino. Sol nato zbirajo v lesenih posodah, ki jih nosijo na solni nasip, kjer se ocedi. Od tod pa je sedaj prevajajo na malih vagončkih v 6 km oddaljeno skladišče. Ko bodo pre-uredili naprave, bo tudi to zamudno prevažanje odpravljeno.

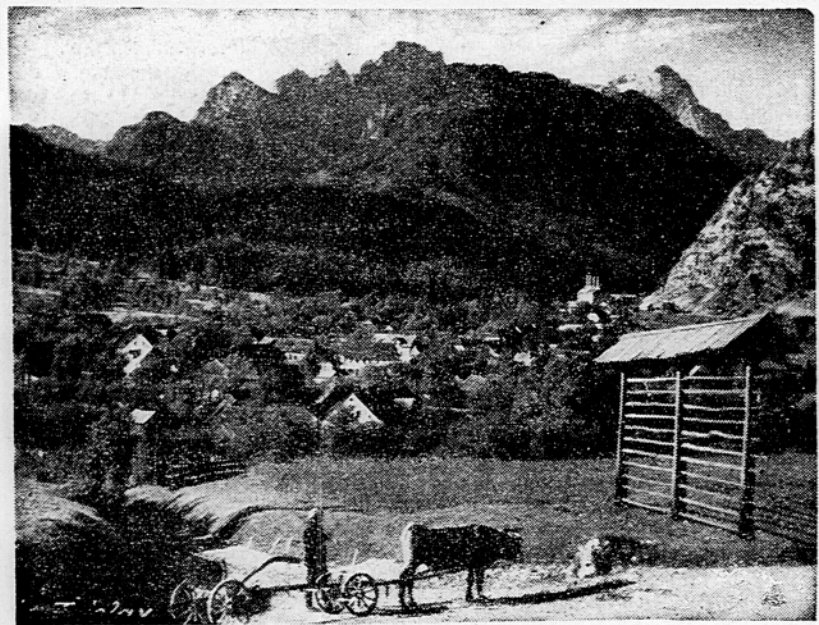
PREDAVANJE O VTISIH IZ SO-VJETSKE ZVEZE V KRANJU

Na naši ljudski univerzi je imel pretekli teden pesnik Mile Klopčič zanimivo predavanje. Govoril nam je o bogatih vtisih iz Sovjetske zveze, ki jo je obiskal kot član jugo-slovanske delegacije.

Pripomniti moramo, da je bilo pre-davanje za mesto Kranj premalo obiskano. Za tako predavanje bi mo-rali pač pokazati nekoliko več za-nimanja.

Pridobivanje morske soli na Pagu. Delavci grabijo z velikimi strgulgami sol na kupe, odtod jo nato vozijo z vagončki v oddaljena skladišča

Mojstrana, v ozadju Julijske planine z Rjavino in Triglavom

KULTURNI PREGLED

Obletnica Karamzinove smrti

Zadnje dni, 3. junija po našem ko-ledarju, so v Moskvi proslavili sto-letnico obletnice smrti največjega ru-skega zgodovinarja in začetnika ro-mantične smeri v ruski literaturi, Nikolaja Mihajloviča Karamzina. Ti-sti veliki rod na prelomu osemnaj-stega in devetnajstega stoletja, ki je slovenskim narodom ustvaril temelje njihove lastne kulture, kakor so bili pri nas Kopitar, pri Srbih Obradović, pri Čehih Palacký, Jungmann in Sa-farik, ne bo nikoli izgubil svojega čara v očeh potomcev. Karamzin je bil med njimi najširši in najbolj vsestranski duh, saj ni pomenben samo kot zgodovinar, po tej plati svo-jega udejstvovanja je pri nas najbolj znan, amarek je bil istočasno tudi umetnik, filozof in publicist, ki je globoko posegel v razvoj ruske ku-lture in celo knjižnega jezika.

Karamzin je bil potomec starega tatarskega plemiškega rodu v Povol-žju. Izobrazil se je v Moskvi v takrat slavnem penzionatu profesorja Scha-dena, ki je svoje gojence navduševal za nemško filozofijo in francoske en-ciklopediste. Po končani študiji se je vrnil domov v Samarsk, kjer je

Preživel par let samo pri knjigah. Sele na nasvet Turgenjeva, s katerim se je med tem seznanil, se je spet preselil v Moskvo, kjer je mnogo občeval z razgibano mladino tistih časov in tudi našim svoje literarne pravnice. Nemški pesnik Lenz ga je dobodra seznanil s prizadevanji nem-škega Sturm und Dranga in znal je mladega Karamzina tako navdušiti, da se je tridvajsetleten odpravil na dolgo potovanje preko Evrope. Ko se je vrnil v Rusijo, je izdal slavno: »Pisma ruskega potnika«. Malo je primerov na svetu, da bi eno samo potovanje mladega človeka v tujino imelo toliko in tako velikih posledic v življenju vsega naroda. Že sam način pripovedovanja v Pismih po-meni preobrat v ruski književnosti. Vpeljal je nov stil, preprost in pr-srčen, sicer nekoliko sentimentalen, toda svež in blizen narodnemu jeziku. Mladi popotnik je že pred svojim od-hodom temeljito poznal dela takrat-nih največjih duhov Evrope in ko se je z mnogimi spoznal osebno, jih je znal predstaviti ruskemu brauctu tako živo in zanimivo, da njegovo knjigo še danes z užitkom prebereš. Imel pa je oči tudi za naravo in vsakdanje

življenje, katerega je znal umetniško prikazati.

Prihodnja leta je z Deržavinom iz-dajal revijo Moeovski Zurnal, kjer je napisal svoje prve povesti, »Ubo-ga Liza« in »Natalijo, boversko hčera«. Za naš današnji okus so to senitmen-talne, limonadne zgodbe o zapeljanih dekletih, toda takrat so po suhoparni razumarski epohi pomenile takšen preobrat, da je Karamzin postal ve-lika moda. Najbolj se je priljubila bralecem prva njegova povest, Ubo-ga Liza. Bralo jo je staro in mlado, ro-dila je nebroj posnemalcev. Toda kljub svoji sentimentalnosti ima po-vest že izrazito socialno noto. Mlad razburčan plemič zapelje preprosto dekle in se je nato hoče odkriti za sto rublji. Ubo-ga Liza se vrže v vo-do in povrh poča še njeno mater, od žalosti srce.

Karamzin je na mah zaslovel. Toda nagibal se je vedno bolj k esejistič-ni, pisal je mnogo o sodobni filozofiji, o nasprotju med razumom in ču-sišvom in tudi v njegovih kritikah prevladuje novo nastrojenje. Začetek novega stoletja je pozdravil z odami, ki sicer niso slabe, toda brez-pomembne v primerj z ostalim nje-govim delom. 1802. leta je Karamzin začel izdajati novo revijo »Vestnik Evrope«, ki je igral še tudi kasneje veliko vlogo v kulturnem dogajanju prve polovice devetnajstega stoletja. Ta je objavil svoje tretje in zadnje

povest »Mafia Posadnica«, v kateri slika propad novogrodskih trgovske republike.

Takrat se je že ves posvetil zgo-dovinski študijam. Že leta 1802. je bil imenovan za državnega historio-grafa, dobil je dostop v vse državne arhive. Delal je s čudovito energijo. Ob času Napoleonovega pohoda na Moskvo je bil rekopis je v glavnem gotov. Ko je bežal iz mesta, je en prepis ogromnega dela čuvala žena, drugi eksemplar pa je ostal v arhivu zunanjega ministrstva. Dve leti ka-sneje je izšla v osem delih »Zgodo-vina ruske države«, 21. in 25. leta pa sta sledila še devet in deset del. Gatal je »prepastano s silnim elanom. Maja 1826. leta je bila na carjev ukaz že pripravljena ladja, da ga prepelje na odpočitek v Italijo, toda pred nje-mim odhodom je Karamzin nenado-ma umrl.

Ogromno delo, ki je razen v manj pomembnih posameznostih vsekozi točno in kritično, vzbuja naše spošto-vanje. Kar težko je verjeti, da ga je zmogel en sam človek, saj temelji vse gradivo na še neizdanih doku-mentih in je moral Karamzin na-pravi izbrskaj iz arhivov vse, kar je bilo važnega in niti ni treba poznati arhivalnega posla, da si lahko pre-dstavimo gigantski napor in genialno intuicijo, ki je bila za to potrebna.

Današnji čas je seveda ovrgel Ka-ramzinovo romantično gledanje na

zgodovinsko dogajanje in vlogo osebnosti v njem. Bil je otrok svojega časa, pisal je po takratnih merilih in ustvaril gigantsko epopejo, ki je znanost in umetniška obnema. V prvem elanu revolucije so ga podcenjevali, saj je bilo njegovo gleda-nje na razvoj države v bistvenem nasprotju z novimi pogledi. Današnji čas pa mu je pravičnejši in Rusija ga upravičeno smatra za enega naj-večjih svojih sinov.

F. Bežljaj

Češki kulturni zapiski

Rudolf Deyl je iz vrst dramskih prvakov praškega Narodnega divad-la drugi igralec, ki je nedavno do-polnil 70 let. Deyl sodi v vrsto tistih čeških igralcev in igral, ki so na začetku svoje umetniške poti služ-bovali v Ljubljani in tako prispevali svoj delež k razvoju slovenske gla-dališke umetnosti. Deyl je bil rojen 6. aprila 1876 v Pragi. Že cela deset-letja nastopa v drami Narodnega di-vadla. Znan je zlasti kot interpret karikaturnih vlog in kot izborni re-citator. Poučeval je tudi kot profes-or na praškem konservatoriju.

Dr. Jan Baroš umrl. Dne 6. ma-ja je umrl v Pragi po večletni bolezn-i češki dramatik in gledališki kritik dr. Jan Baroš, bivši upravnik gla-dališkega arhiva v Narodnem mu-zeju. Baroš je najprej opozoril nas s satirično igro »Krokarič«, prvim češkim poskusom ekspresionistične

Nove knjige

Dr. Mirko Rupel, Slovensko pravo-rečje. Izdala Državna založba Slo-venije, Ljubljana 1946. Cena: broš. 44 din, polpatno 64 din.

Naš tisk. Bibliografski mesečnik. Leto I. Štev. 5 in 6. Maj in junij 1946.

DNEVNE VESTI

Koledar
sobota, 15. junija: Vid in tov., Bernard Mentonski, Germana, Dragim.
nedelja, 16. junija: Sv. Trojica, Jošt, Benon, Gvidon Kort., Franc. Regis.
Spominski dnevi
15. 6. 1389. — Bitka na Kosovem polju.
Dežurne lekarne
panes: Lekarna Leustek, Resljeva cesta 1, lekarna Komotar, Vič, Tržaška cesta.
Nedeljsko dežurno zdravniško službo v Ljubljani vrši od sobote opoldne do ponedeljka do 8. jutraj mestni zdravnik dr. Vinko Igličar, Tržaška cesta 14, tel. 52-89.
Nedeljsko dežurno zdravniško službo v Celju vrši od sobote opoldne do ponedeljka do 8. jutraj dr. Josip Čerin, Cankarjeva ulica 9.
Dežurno zdravniško službo na Jese-nicah za zavarovance in njihove družinske člane vrši od 15. do 22. junija dr. Milan Čeh.

NARODNO GLEDALIŠČE
Drama
sobota, 15. junija, ob 20.: Gorbato-v: Mladost očetov. Sindikalni abon-ma, red SB.
nedelja, 16. junija, ob 20.: Goldoni-Rupel: Primorske zdrahe. Izven-Znižane cene.
Ponedeljek, 17. junija, ob 20.: Tor-kar: Velika preizkušnja. Zaklju-čena predstava za Štab IV. Ar-mije.

Opera
sobota, 15. junija, ob 20.: M. Koz-i-na: Ekvinočij. Sindikalni abon-ma, red SA.
nedelja, 16. junija, ob 20.: Rossini: Seviljski brivci. Izven. Gostova-nje Stanoje Jankovića in Julija Betetia.
Abonentni sind. gled. sobote reda SB imajo danes predstavo Gorbato-v »Mladost očetov«, ki prikazuje življenje komasolovcev v ruski revo-luciji. Požrtvovalnost in iskrenost te-ga rodu mladih borcev je postavljena pred nas v vsej svoji veličini. Poseb-na odlika tega dela je osnovno topo-grovo občutje, ki izpolnjuje vsak prizor. Režiser in scenograf: Bojan Stupica.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Mestni dom
nedelja, 16. junija, ob 20.15: »Tugo-merc«. Gostovanje v Škofji Loki v Kulturnem domu.
PRESERNOVO GLEDALIŠČE
V KRANJU
sobota, 15. junija, v Kranju: ob 20. uri v Presernovem gledališču: Linhart, »Veseli dan ali Matiček se ženijo«. Priredil Dramatski krožek ZMS dr. gimnazije v Kranju. Zad-njič! 1244-n
LJUDSKO GLEDALIŠČE
NA JESENICAH
sobota, 15. junija, ob 20.: Katajev: »Kvadratura kroga«, gostovanje na Dovjem.
nedelja, 16. junija, ob pol 17.: P. Golia: »Princeska in pastirček«, zadnjičkrat.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
sobota, 15. junija, ob 20.: V. Pavšič-Bor: »Raztrganci«. Predstava za sindikate.
nedelja, 16. junija, zaprto. Ob 15: Gostovanje v Hočah pri otvoritvi Letnega gledališča Prosvetnega odseka OF Hoče: B. Smetana: »Prodana nevesta«. (V primeru slabega vremena ob 20. na gleda-lišču.)
OKROŽNO LJUDSKO GLEDA-LIŠČE CELJE
nedelja, 16. junija: Gostovanje v Stora-h. Ob pol 20. zvečer v tovar-niški dvorani: Fran Rož: Mokro-dolci, komedija v treh dejanjih. — Režija: Jože Tomazič. Enofna ce-na: sedeži po 12 din, stojšča po 6 din.
četrtak, 20. junija: gostovanje v Zrečah. Ob 16.: Rošova komedija: Mokrodolci. Cene od 15 din navz-dol.

KINEMATOGRAFI
Ljubljana, Kodeljevo: Ameriški film »Beli šejk«, tehnik. Ob 20. ur. Matička: Angliški film »Pigma-lione«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Sloga: Češki dokumentarni film »Resnica zmaga«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Union: Ameriški film »Amanda«, teh-nik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Let-ni kino Tivoli: Sovjetska kulturna filma »Devlica in slona« in »V pe-sku Srednje Azije«, tehnik. Ob 20.30 in 22.
Celje, Dom: Ameriški film »La Con-ga«, tehnik. Metropoli: Ameriški film »Citadella«, tehnik.
Maribor, Esplanade: Ameriški film »Dajte nam živeti«, tehnik. Grajski: Sovjetski film »Cirkus«, teh-nik. Letni kino: Ameriški film »Lovci s severa«, tehnik.
Ptuj: Sovjetski film »Napaka ing. Kočmar«, tehnik.

VREMENSKA NAPÓVED
za dobo od 16. do 24. junija 1946.
Splošni pregled: vreme se bo bi-stveno izboljšalo, a še bo ohranilo, ne-stalni značaj: prevladovalo bo spre-menljivo, po večini jasno vreme, z razmeroma pogostimi krajevnimi pa-davinami.
Podrobni pregled: verjetni vremen-ski potek za vsak dan posebej je naslednji:
16. junija, nedelja: po večini jasno.
17. junija, ponedeljek: po večini še jasno, pomeje (mogoče šele v noči na torek) krajevne padavine in nagne-nje k nevihtam.

Terenski odbor OF Novi Vodmat
priredi kulturno prireditev s prosto zabavo v nedeljo 16. junija ob 10. uri na vrtu gostilne »Podobnik«, Pod Ježami. O okviru Mladinskega ted-na. Za jedajo in pijačo poskrbeno. Vabljeni vsi. Odbor. 1261-n
Sporočimo vsem KOZ in podružni-cam, da se vrši konferenca KMS danes ob 5. popoldne v Franciškan-ski dvorani. Udeležbe naj se vsi člani KOZ, najmanj po en član podružnič-nega odbora, ter iz večjih podružnič-del. zaupniki. 1250-n
Terenski odbor OF Novi Vodmat
priredi kulturno prireditev s prosto zabavo v nedeljo 16. junija ob 10. uri na vrtu gostilne »Podobnik«, Pod Ježami. O okviru Mladinskega ted-na. Za jedajo in pijačo poskrbeno. Vabljeni vsi. Odbor. 1261-n
Sporočimo vsem KOZ in podružni-cam, da se vrši konferenca KMS danes ob 5. popoldne v Franciškan-ski dvorani. Udeležbe naj se vsi člani KOZ, najmanj po en član podružnič-nega odbora, ter iz večjih podružnič-del. zaupniki. 1250-n

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA
Zaradi obstoječih zalog prejmejo potrošniki okroglega mesta Ljublja-ne že za drugi teden v soboto dne 15. junija pri svojih stalnih mesarjih od 14. do 18. ure po 15 kg telega mesa, in to na odrezek »I-11« meso junje ali »III-31« meso junje osnov-nih živalskih nakaznic, izdanih od MLO, odsek za preskrbo, Ljubljana. Isti dan prejmejo bolniki meso na bolnišni nakazila in zdravstveni za-vodi. Prodajna cena je 33 din za 1 kg.
Obračunavanje odrezkov bo v po-nedeljek 17. junija od 8. do 12. ure na Navodu, Novi trg 4-II, soba 11.

OSNOVNE ŽIVILSKE NAKAZNI-CE (ZA JULIJ), DODATNE ŽIVIL-SKE NAKAZNICE ZA OTROKE DO 14 LET STAROSTI (ZA JULI-AVGUST), NAKAZNICE ZA MLE-KO ZA OTROKE DO 14 LET STA-ROSTI (ZA OSEBE NAD 60 LET STAROSTI (ZA JULIJ-SEPTEM-BER), DODATNE ŽIVILSKE NA-KAZNICE ZA DELAVCE, ZAPOS-LENE PRI TEŽKEM DELU, ZA OSEBE, ZAPOSLENE PRI LAH-KEM DELU, ZA VOJNE INVALI-DE IN ZA INVALIDE FASISTIC-NEGA TERORJA (ZA JULIJ) BO-DO DELILI V OKROŽNEM MESTU LJUBLJANI ULICNI KRAJEVNI ODBORI OF V SREDO 19. T. M.
V petek 21. in v soboto 22. t. m. predložijo ulični-krajevni OF odbori obračune in oddajo denar pri MLO za okrogno mesto Ljubljano, oddel-ku za trgovino in preskrbo, odseku za živilske nakaznice v palači Bata I. nadstropje.
V ponedeljek 24. in v torek dne 25. t. m.: sprejemanje reklamacij v palači Bata I. nadstropje, soba štev. 1, 2 in 3.
Oni, ki ne bodo prejeli nakaznic zaradi preselitve, naj najprej javijo spremembo stanovanja pri pristoi-nem prijavnem uradu, nato pa v Bati I. nadstropje, in sicer v dolo-čenem roku za reklamacije, v katerem se bodo sprejemale tudi more-bitne druge reklamacije, katere pa lahko vlagajo v Bati I. nadstropje, poverjenik uličnega-krajevnega od-bora OF osebno, in sicer za vse upra-vičenice svojega območja. Takim strankam torej ni potrebno, da hodi-jo osebno v Bato, temveč le javijo svoje želje odnosno event. nedostat-ke pravočasno pristojnemu uličnemu krajevnemu odboru OF, ki bo ukre-

Radio Ljubljana
SPORED ZA SOBOTO
6 Veseli napevi iz SZ na ploščah. 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda. 6.30-8.30 Vokalni koncert. 8.30-9.30 Plesno glasbo izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 9.30-10.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 10.30 Pol ure virtuozne glasbe. 10.30-11.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 11.30-12.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 12.30-1.30 Nekaj stvari iz oper. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.30-3.30 Koncert. 3.30-4.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 4.30-5.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 5.30-6.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 6.30-7.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 7.30-8.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 8.30-9.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 9.30-10.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 10.30-11.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 11.30-12.30 Plesna glasba izvajal orkester Raymond-a Svotča (plošče). 12.30-1.30 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda. 1.30-2.30 Smetane na ploščah. 2.3

POZOR! PRI NASTOPU NA STADIONU

sodelujejo jutri vsi oddelki F. D. Partizana, edinic IV. armije s sodelovanjem pešadije, motoriziranih oddelkov in letalstva.

Vstopnina: vojaki in mladinci 2 din, odrasli 5 din.

PO NASTOPU VESELO BEZIGRAJSKO RAJANJE

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA LJUBLJANA

ima na razpolago sledeča mesta:

Pri obnovi naše živinoreje so nam potrebni 3 hlapi, ki imajo veselo do kmeč. koga del in živali.

Za napravo opreme in lesnih izdelkov potrebujemo 1 modelnega mizarja z daljšo prakso.

Inspektorat šipadovih železnic v Bihaču potrebuje 10 ključavničarjev, 5 železn. strugarjev, 2 strojna tehnika in 1 strojna inženirja. Vse nadaljnje informacije daje Javna borza dela v Bihaču.

SLUŽBO IŠČEJO

GOSPODINSKA POMOČNICA, zanesljiva, vesela kuha in hrisnih del, išče stalne službe pri manjši družini. Najrajši v Zagrebu ali v Ljubljani. Naslov v Javni borzi dela. 13.571-1

KOVAČ, zmožen tudi ključavničarstvo, išče službo. Ponudbe pod »Strojne« na Javno borzo dela. 13.459-1

SLUŽBO DOBE

SPREJMEMO TAKOJ MOJSTRA ZA VOLNARSKO STATIVO. Ponudbe na Vuna-tehniko, Majšperk. 13.207-2

IŠČE MOJ KNJIGOVODJO-BILANCISTA, učenec v pomeneno knjigovodstvo. Ponudbe na Vuna-tehniko, Majšperk. 13.208-2

POSLOVODKINJO za gostinstvo zadrugo »Partizan« v Mozirju z vsemi obrtnimi dovoljenji išče. Nastop takoj! Ponudbe na upravni odbor zadruga. 13.497-2

INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI išče perktetnega elektrovarila. Na-slov službe takoj. Naslov v Javni borzi dela. 13.505-2

TRGOVSKI POMOČNIK, demobiliziran, z znanjem administracije, išče primerne zaposlitve v podjetju ali tovarni. Naslov v Javni borzi dela. 13.395-2

ZASLUŽEK

V CELOTNO OSKRBO sprejemam za 1. ju-lij 1946 2 gospoda ali 2 gospodini, Kotniko-va 21 II., levo. 13.492-4

PRODAM

RADIOAPARATE najboljših svetovnih to-varov »Blaupunkt«, »Telefunken«, »Mi-nerva«, »Gretz« itd. prodaja »Nova Tehnika«, Zagreb. Zvonimirova ulica št. 11A. 12.199-5

KOZO z dvema mladičema, dobro mle-karico prodam zaradi gospodarskih raz-mer. Tržaška cesta 229. 13.203-5

KRALNO PEČ IN KAD. posnemačnik in pino prodam. Novo mesto, Šukljeva ste-za 18. 13.212-5

PLANINSKI VESTNIK, popoln, vezan, prodam. Informacije pri PDS, Masarykova. 13.301-5

MOTORNO KOLO »Wanderer«, 125 cm, skoraj novo, prodam ali zamenjam za deske. Mali, gostilna, Golnik. 13.331-5

KROGLJICE LEŽAJE, nove, 6 komadov 100x180x34, 4 kom. 80x140x26, 2 kom. 75x130x25, 1 kom. 50x80x23, 2 kom. 35x90x23, 1 kom. 35x80x23, 1 kom. 35x72x23, 1 kom. 30x72x17, 4 kom. 30x62x20, 1 kom. 25x52x18, plačat 1 kom. 20x46x41, valjčnic 3 kom. 65x95x28 prodam. Naslov v podruž. »SI. poroč.« v Kranju. 13.333-5

TRANSMISIJSKE OSI, poljele 35 mm, 6 m dolge prodam. Franc Bašar, S. Bela št. 21, pošta Preddvor. 13.334-5

RAZPRODAJA UNRRA IN EMBALAZE, »Koteksa«, Direkcija Ljubljana bo iz- vršila v Ljubljani Metelkova ulica 15, razprodajo znatne količine zabojev, vreč, jute in kartonov ter odpadkov od izdelave in do konca cenah. Raz-prodaja bo v dnevi 17. in 18. junija 1946 od 9-12 ure. Uprava. 13.389-5

JEDILNICO, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. »SI. poroč.« 13.466-5

POSTELJO, lepo, belo, nerabljeno, z žim-nico iz medene žice prodam. Kržiževni-ška ulica 9 II., Tomažič. 13.465-5

POZOR!

Danes je oglasni oddelek odprt za stranke samo do 12. ure!

ZENSKO KOLO, prvotno, ugodno pro-dam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. po-ročevalca«. 13.488-5

ZENSKO SALONARJE št. 39, rdeč semš, skoraj nove, prodam. Šmartinska 16, mlekarica. 13.463-5

POSTELJO z vložkom, žimnico in postel-jno omarico prodam. Starotova ulica 19 I., Toif. 13.460-5

HLADILNIK na led za gospodinjstvo pro-dam. Franc Premerl, delikatesa, Franci-škanska ulica 3. 13.457-5

ELEKTRICNI RESO na dve plošči pro-dam. Franc Premerl, delikatesa, Franci-škanska ulica 3. 13.458-5

PEČ ZA PARNI KOTEL 8 HP pro d a m. Anton Vučjak, Beznovci, pošta Čan-kova. 13.523-5

TOVORNI AVTO, polnopravni tovarnik, znamke »Skoda«, karoserija sežgana, hladilnik in magnet poskodovana, gume dobre, je takoj naprodaj. Ogled pri Francu Sene-koviču, prevozniku, Zg. Sv. Kungota pri Mariboru. 13.512-5

AVTO, nosilnost 1000 kg, prodam. Vprašanja na podruž. »Slov. poroč.« v Ma-ribo pod »V odličnem stanju«. 13.521-5

TRITONSKO HARMONIKO, trikrat ogla-šeno »Lubas«, dobro ohranjeno, po nizki ceni prodam. Frančiška Salmič, Rupa 7, Kranj. 13.522-5

SIVO OBLEKO za srednje postavo, pred-vojno blago, pelirino, 2 srčaji štev. 40, vse novo, zimski plašč, delovne čevlje št. 42, vse za moškega, prodam. Naslov v podr. »SI. poroč.« v Kranju. 13.512-5

PET PANJEV polovničarjev z verandami, za plem. Kranjska siva čebela, napro-daj. Matija Koritnik, Poženik 2, pošta Cerklje. 13.511-5

RADIO »Körting«, kovčeg, na baterijo, 6cevni prodam. Ogled od 15-20 ure. Lesjak, Kranj, Huje 84. 13.510-5

ZELEZEN ŠTETILNIK, ročni voziček, vse novo ugodno naprodaj. Kranj, Regi-čeva 9. 13.509-5

DVA ENOVPREZNA VOZA, nova, ter tri različne vozove na gume, dobro ohran-jene prodam. Jože Kogoj, Kovčeg, Sla-v. št. 8, pri Trzinu. 13.508-5

SIVALNI STROJ, dobro ohranjen »Singer« z okroglim čolnicom prodam. Marija Zeleznik, Kranj, Primskovo 52. 13.506-5

BLAGO za moško športno obleko s po-polno podlogo ugodno prodam. Čojzova št. 9, Horvat. 13.504-5

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK prodam. Koren, Karunova 1. 13.496-5

SIVALNI STROJ »Singer«, skoraj nov, pro-dam. Perušova 21, podstrežje. 13.494-5

RADIO, 4cevni, prodam. Poljanski nasip št. 48, Ganšek. 13.568-5

OSEBNI AVTO prodam ali zamenjam za dober motor ev. s priklopi. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 13.491-5

DIREKALNO KOLO »Diamant«, v dobrem stanju, z rezervnim delom in tubolar-jem, zamenjam za navadno novo ali malo rabljeno kolo, ali ga tudi prodam. G o d n j a v e c, Kranj, Trubarjev trg št. 9. 13.507-5

POSTELJO, železno, zložljivo, z mrežo, ženske nizke rjave čevlje št. 38 in žimnico (morska trava) prodam. Naslov v ogl. odd. »SI. poroč.« 13.464-5

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!

Od ministrstva za finance L. R. Slovenije imenovani delegat Hrani-linc in posojilnice v Cerkljici zadruga z neomejenim jamstvom, poziva s tem vse upnike in dolžnike, da v teku šestih mesecev po tej objavi prijavijo svoje terjatve oziroma dolgeve zadrugi, ki posluje sedaj v prostorih Po-sojilnice v Cerkljici št. 240. Po pre-teku tega 6-mesečnega roka za upni-ke (vlagatelje), ki se ne bi prijavili in doprinesli dokazov o svojih terjat-vah, ugasne pravica do njihovih vlog (terjatve). Proti dolžnikom, ki bi v tem 6-mesečnem roku svojih dolgov zadrugi ne prijavili, bo zadruga po-stopala na podlagi drugače dobljenih podatkov glede njihovih obveznosti.

Smrt fašizmu — svobodo ljudstvu!

Cerkljica 12. junija 1946.

PRIPRAVLJALNI ODBOR RIBARSKO ZADRUGE ZA OKRAJ KRŠKO

javi vsem tovarišem ribičem, da se vrši

OBČNI ZBOR ZADRUGE

v nedeljo 16. t. m. ob 7. uri zjutraj v gostilni JERMAN V KRŠKEM

za stavo. Na meji je šlo gladko. Ru-ski granicar je vprašal in zapisal sa-mo imena in številko avtomobila, avstrijski carinik pa je prošil za vpla-čilo takse 1 šiling. Nismo ga imeli in tako smo še danes dolžni Avstriji to vsoto.

Na čiški strani lepo obločeni oro-žniki, financarji in granicarji. Imel sem privikrat po dolgem času vtis, da sem v zemlji, kjer mi bilo ne vojne, na njenih grozot in ne ruševin. Od gost. inčarja na meji smo kupili tudi bencin, ki je bil drag, ker je bil vi-sokoli. Točno polnoči je bila ura, ko smo se zapeljali po lep. deželi. V jasni noči bi človek lahko videl veli-ko, a ker je bila to že druga noč brez spanja, so oči lezele skupaj. Spati pa nismo emeli že radi šoferja, ki je bil povrhu še utrujen. Zato smo go-vorili in se pogovarjali, kar je pač komu prihajalo na misel. Bolj ko je šla noč h kraju, nevarnejša je po-stajala vožnja in glava je šoferju klecala na levo in desno. Zato tud-volen. Te neprijetne vožnje je bilo konec šele v Pragi, ko nas je vožnja po ulicah nekako prebudila. Prišli smo točno, torej zmagali, pa tud. iz-vedeli, da leti avion šele prihodnji dan. Nič ne bi bil neveljaven, pa tudi zaspanost nas je povsem minila.

Ogledovali smo si Prago. Bil je velikomestni ponedeljek in shod parit-zanov. Gledali smo povprek, igralo se godbe, videli mnogo odličnikov in tudi našo partizansko delegacijo. Zelo smo jih bili veseli, saj smo sre-čali velik kos svoje domovine in pre-viste ljudi, ki so jo dvignili k svo-bodi, k bratstvu naših narodov in do tolike moči, ugleda in veljave. Ko-garčkol smo vprašali, kje je naše velposlaništvo, vsak je to vedel in vsak je poznal Tita, ki je pred krat-kim v resnici prevzel srce slahernega Pražana. Primerjal sem elegantne hotele z beograjsko Moskvo. Urejeni so lepše, ker niso goreli kot Moskva, a primerjal sem tudi jedilne liste z onimi v beograjskem Majetku in cen. In spet sem bil ponosen na no-vo, Titovo Jugoslavijo. Čudovita je praška katedrala Sv. Vida, kot nekada-jo skrivnostni Hradčani in staro mesto s prelepim barokom in vedro renesanso, spokojno modrujejo Vi-nohrad, kjer leže slavni ljudje. Res, zlata je Praga, kot bratom po-krvi in jeziku pa bi Čehom in Slo-vakom privoščil in želel še več.

Drugo jutro so nas v potovalnem uradu stehali obenem s prtljago. Bil sem spoznan kot lahek in ni bilo

JUTRI 16. JUNIJA VSI NA STADION

Dan Fizkulture F. D. Partizana s sodelovanjem edinic IV. armije.

Vstopnina: vojaki in mladinci 2 din, odrasli 5 din.

OB 14. NOGOMETNE TEKME

OB 17. TELOVADNI NASTOP

DOBRO KLAVIRSKO HARMONIKO, 32 basov, in nova »Hohner«, 80 basov, po-ceni prodam ali zamenjam. Dolenc, Za-loška 24. 13.560-5

POZOR! BIRMANKE IZVEN LJUBLJANE! 2 krosni beli obleki iz krepozeta, damsko črno obleko, prvotno nepre-moljiv dežni plašč in novo moško kolo »Walfenrad Steyr«, so ugodno napro-daj. Dolenc, Zaloška 24. 13.561-5

POHISTO! Dobro ohranjeno omaro 2 postelji, 2 nočni omarici, mizo in 4 stole prodam za 4000 din. Kavškova 26 III, desno. 13.562-5

DVA KONJSKA KOMATA, dobro ohran-jena, prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 13.567-5

PRODAM ALI ZAMENJAM posteljo za dobro ohranjen športni voziček. Smoln-ski, Tavčerjeva 3 III. 13.559-5

HARMONIKO, klavirsko, 120 basov, pro-dam. Ugoden nakup. Ogled: Bonboniera palača Bata. 13.569-5

PISALNI STROJ ugodno naprodaj. Alek-sandrova 16, salon Ljubija. 13.570-5

ZENSKO IN MOSKO KOLO, prodam po zelo nizki ceni. Čojzova št. 1, v trgovi-ni. 13.572-1

ČEVLJARSKI STROJ, malo cilindrico, prodam za 2700 din. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 13.549-5

JEDILNICO, palisander, krasno, moderen slog, skupno 12 komadov, ugodno pro-dam. Naslov v ogl. odd. »Slovenskega poročevalca«. 13.534-5

ROČNO ŽELEZNO BLAGAJNO 50 kg pro-dam in se dobil pri tvrdki Avgust Stra-žisar z vrhne kavarne Evrope. 13.532-5

KAVČ prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 13.529-5

6.50 kg RDEČE DETELJE prodam. Semen-ska. Alojzija Vrhovnik, Jernejeva ulica št. 19, Šiška. 13.527-5

SIVALNI STROJ »Pfaff«, dobro ohranjen, močan, z okroglim čolnicom si va-naj, je nazaj, je ugodno na prodaj. Strossmayerjeva 8 I, levo. 13.526-5

ZELEZNIČARJI! Točna žepna ura »Ome-ga« 15 rubinov, poceni naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca« pod »Omega«. 13.537-5

KUPIM

KUPUEM IN NAJVIŠJE PLACAM: vsako vrstne pisalne računske, pletilne in druge stroje. Diesel, Sauggas, bencinske in elektromotorje, skobelnice, ameri-kanke, kladiva, blagajne, MOSTNE IN DRUGE TEHNIKE ter vse boljše stu-ri. Ponudbe s ceno na »STARINA« No-vakovič, Zagreb, Vlačka 101. Telefon št. 24-589. 12.931-6

KLARINET B kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poročevalca« pod »Klarinet B«. 13.540-6

VRATA ZA DELAVNICO, tudi stara, kom-pletna s tokom, mera 2,70x2,70 ali po-dobne mere kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 13.418-6

FORDOV AVTO tipa A, tudi v slabem stanju ali brez gum kupim. Posredoval-cu dam nagrado. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 13.420-6

V KOMISIJSKO PRODAJO SPREJMEM vsakovrstna, samo dobro ohranjena, oblačila. Josip Rojina, Ljubljana, Alek-sandrova št. 3. S. P. 90/6

ZOGICE ZA PING-PONG, Oltimpja, kor-njace in tema kupim. Placam 35 din za komad. Ivan Trpin, Maribor, Vetrinjska št. 15. 13.524-6

POPOLNE GUMIJAŠTE ZRAČNICE IN PLASCE za moško kolo, stare ali nove kupim. Naslov: Slavko Sedevič, Grad-šče Laze, Litija. 13.517-6

DVE ZADNJI OSI (torzijska peresa) za avtomobil »Adler Junior«. kupim. Po-nudbe poslati na podr. »Slov. poroč.« v Kranju pod »Osi«. 13.515-6

MOTORNO KOLO NSU 250 cm, novejši tip, v nerabnem stanju kupim za upo-rabo nadomestnih delov. Silva Azbe, Sattnerjeva 14, Vič. 13.501-6

OSEBNI ALI POLTOVORNI AVTO v brez-hibnem stanju, tudi brez gum, kupim. Jože Strupelj, Polzela, Sav. Dol. 13.495-6

MOTOR Diesel od 6 do 8 ks., za pogon mlaticilne kupim. Naslov v podruž. »SI. poroč.« v Celju. 13.546-6

MOVEX 8 s svetlomero 8 mm, nemalom kamero ali podobno takoj kupim. Na-slov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 13.531-6

TRICKEL, dobro ohranjen, kupim, no-silnost najmanj 150 kg. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poročevalca« pod »Trickel«. 13.562-6

AVTO, osebn. 4 sedežni, malo vožen, z dobrimi gumami kupim. Naslov v o-gl. odd. »Slov. poročevalca«. 13.574-6

ZAMENJAM

DVE MOSKI OBLEKI, dobro ohranjeni, za srednje postavo zamenjam za zensko ali mosko kolo ali pa ju prodam. Na ogled v soboto in nedeljo. Naslov: St. Vid. Vizmarje 65 (Lesjak). 13.449-7

POSEST

ZAMENJAM PRITLIČNO HIŠO z dvoriš-čo, stavbo (kleparska delavnica), Zagreb, Trešnjevka 3a za isto v Celju ali v Slo-veniji. Naslov v podružnici »SI. poroč.« v Celju. 13.492-6

NOVO HIŠO z obsežnim vrtom pod Smar-njo goro po zelo ugodni ceni prodam. Ugodna avtozveza. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 13.458-6

HIŠO V MARIBORU, pripravno za večjo delavnico, tovarno, zamenjam za pose-stvo ali manjšo hišo, ali jo prodam. No-vak Maribor, Kneza Kocija 2. 13.520-8

KMETIJO za 2 ali več govedi reje, na Brezjah prodam. V prodajo pa iščem posestva in parcele. Lovro Rebolj, trgo-vec s posestvi, Kranj. 13.514-6

HIŠO, enostanovanjsko, pritlično, v delu ali izdelano, lahko starejša z malim vrtom ali brez njega kupim v bližini Ljubljane ali v Ljubljani. Ponudbe z opisom na naslov: Ivan Stvec, Ljublja-na, Ključavničarska 3. 13.490-6

HIŠO, eno ali dvostanovanjsko, na se-verni strani Ljubljane do Mednega ku-pim. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. por.« pod »Od Šiške«. 13.540-2

RAZNO

POZOR! Izdelujemo okenske rolete, la-sene, damast in platno. Pošljite na na-slov: Trafika Merjasec, Tržaška cesta 62, Ljubljana-Vič. 13.407-16

KATERA POSESTNICA ali podjetnica po-trebuje kompanjona s 300.000 din kap-itala, inteligentna študentka let. z in-dustrijsko izobrazbo, da pa veseli, tud-kmetijsko? Lastnoročno pisane ponu-be prosim na ogl. odd. »Slov. poroč.« pod »sifro« Dva dobra značajca. 13.414-16

IZGUBIL SEM orožni list, šolsko karto in zvezno karto na ime: Vidovjevič Milovan, Najditej naj proti nagradi odda. Narod-ni milici v Ljubljani. 13.441-16

NAJDENO JE BILO NALIVNO PERO, črno v Velebitki ulici. Najditej naj se zglaš pri Snojcu, Velebitška 3. 13.442-16

KLJUČE sem izgubil od Šiške do Poljan. Prosim vrnite: Majgačeva 15, Šiška. Stro-ške povrnem. 13.472-14

OSEBNO IZKAZNICO na ime Peter Rus, Maribor, Korčak 3, pridržilo 2 kole-s, znamke Hermes in Excelsior, proglasm za neveljavno. 13.525-14

IZGUBIL SEM DENARNICO z dokumenti v nedeljo na Ptujski gori. Najditej naj pro-sim, da vrne proti nagradi na naslov: Jazavčev, Zagreb, Vlačka 101. 13.519-14

ZELEZNIŠKO IZKAZNICO št. 131.122 na ime Alibina Škubnika proglasm za ne-veljavno. 13.516-14

UKRADENA JE BILA 8. junija na vlaku Pragersko—Ormož osebna izkaznica št. 043052, izdana od komande NM v Ljub-ljani, nadalje OF izkaznica št. 78122, invalidka in sindikalna legitimacija, vse na ime Oton Christof iz Ljubljane, in jih s tem preključem. Oton Chri-stof. 13.502-14

ZA ENOMESECNI ODDIH potrebujem za trčarsko družino stanovanje s popolno oskrbo za julij. Privatni: pension ali slično. Ponudbe pod »Ob Blejskem ali Bohinjskem jezeru«. 13.538-14

IZGUBILA SEM pokrovček s steklom od ročne ure in to 8. junija v tramvaju št. 2. Najditej naj prosim, da vrne pro-ti nagradi na ogl. odd. »Slovenskega po-ročevalca«. 13.569-14

OBVEŠČAMO, da zopet sprejemamo v nikanje in kromanje. »Tribuna«, F. La-zar, Ljubljana, Karlovska 4. 13.556-14

POIZVEDBE

KDO KAJ VE O FRANCU GODNOVU iz Loma nad Trzinom? Bil je v Tomšičevi brigadi na Štajerskem. Znajdujkar se je oglasil decembra 1944 iz Zelenice. Pro-sim, javite ženi Pavli. Lomen 20, nad Trzinom. 13.500-15

BOREČ PARTIZAN IVAN BREZNIK naj-se nujno javi ali pride v Ljubljano, Breg 2 II. Živijo, išče ga mama. 13.443-15

TOVARIŠ ANTON GREGORIN, iz Ljavin-ske doline, naj se javi pisмено in pusti svoj naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« v Ljubljani pod »Stara znanka«. 13.499-15

ANTON KUNEJ

finančni inspektor v pokoj

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 15. junija 1946 ob 19. uri izpned hiše žalosti na farno pokopališče v Šmarju pri Jelšah.

Šmarje pri Jelšah, Celje 13. junija 1946.

Žalujoci: žena MARIJA, sin EGON, profesor in ostalo sorodstvo.

Dr. Metod Mikuz:

Današnja pot po svetu

2. Semmering—Praga

Na severni strani tega visokega prelaza, na čigar pobočjih je še ležal sneg, so še vidni ostanke bojev med Rdečo armado in unikajčim se Nemci in Kvislingovci. Zato je ce-sta slabša in ob njej so prevrnjeni kamioni in razbiti tanki. Reči mo-ram, da je življenje v tej coni dru-gačno. Nič ne nas ni ustavljalo, na križiščih so urejali promet sovjetski prometniki z rdečimi in belimi za-stavci. Ljudje so se sprehajali in sonce je polagoma lezlo za Dnajski gozd. Srečavali smo vedno več ru-ševin, zlasti sta porušena Baden in Dunajsko Novo mesto. Drveli smo prot. Dunaju, ko je pet vstajalo vprašanje bencina. Padal je že mrek in povrhu je bila še velika ne-delja. Ta naša glavna skrb je bila kmalu v kraju, kupili smo ga pač kot v teh krajih sedaj navađa in ob-čaj in spoznal, da dobra valuta do-larjev omeča še tako vojaško sre-Resno smo se spraševali, kje je nekdanji lepi, ce arski Dunaj. Vese-lo, prijazno, gostoljubno in brez-

skrbno mesto. Mesto vsega tega naj-deš resne ljudi in vsak je zasoplen v svoje misli, čeprav bi gotovo ne vedel, če bi ga vprašali, kaj in o čem pravzaprav razmišlja. Temu se pravi apatija, ki jo more človek brati-že na očeh. Mnogo je porušenege, zginele so cele ulice in kvarti in Sv. Stefan je kot oskubljen golob. Dobro je plačalo to mesto svojo veliko za-blojdo, da bi mu le to v bodoče slu-žilo v pamet in svarilo! Od vsega prejšnjega je Dunajčanom ostala samo ona znana, neusiljiva prijetnost in usrečljivost. Tega jim ni mogel ubiti niti Hitler niti njegov social-izem, čeprav jim je sicer zamoril pa-met in dušo in jim pobil otroke.

Znašli smo se pred drugo zapre-ko. Ura je bila deset zvečer, a avion odhaja iz Prage v Stockholm v pone-deljek ob pol osmih zjutraj. Šofer je bil izmčen in neprepan do Pra-ge je bilo še mnogo 30 kilometrov. Šofer se za vse to ni dosti zmedl in odpeljali smo se proti Gmündu čez Reichsbrücke, edini most, ki je ostal preko Donave. Cesta je bila lepa in drevje ob njej je cvetelo kot

ljudi. Nad morje smo prileteli blizu Stettina. Bilo je prazno, a ker je sonce nad nami prebilo oblake, izred-no lepe barve, tiho in mirno. Prele-teli smo večjo vojno ladjo. Ker je vozila proti vzhodu, sem ji pomahal. Nemogoče je sicer, da bi kaj takega opazila, a vseeno sem ji želel srečno pot. Avion se je pričel obračati proti zahodu. Preleteli smo še nekaj ri-biških jadrnic in čolnov in zagledali Svedsko. Avion je močno zasvo-žil in se začel spuščati nad mestom, ki je bilo krizo z živo rdečo opeko. Lepo smo pristali in bili smo v Mal-möju. Do odleta je bilo še dobri dve uri in Prva, kar nam je prišlo v glavo, je bilo, da smo spremenili smer potovanja. Cilj naše poti, Ko-penhagen ali København, je bil namreč silno blizu, z avijonom samo četr-ure. Resignirali smo na Stockholm, kajti bil smo napačno poučeni, da je edina možna zveza s Kodanem preko Stockholma. Kot smo pozne-je še lahko večkrat ugotovili, se na da-našnji promet prav za prav ne spo-zna nihče razen uradniki na leta-liških.

Dalje